

ЗАТВЕРДЖЕНО

протокол загальних зборів учасників

ТОВ «ТЦП – 2015»

« 26 » липня 2021 р. №9

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З
ТОРГІВЛІ ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ
ТОВ «ТЦП-2015»**

місто Харків, 2021 рік

ЗМІСТ

- I. Загальні положення.
- II. Процедури прийняття рішень відповідними особами
- III. Процедури безперервності надання послуг
- IV. Порядок вчинення правочинів щодо фінансових інструментів (укладання договорів)
- V. Порядок укладання особистих угод
- VI. Процедури моніторингу та виявлення «підозрілих» операцій
- VII. Порядок роботи з клієнтами
- VIII. Процедури фіксації взаємодії з клієнтами (представниками клієнтів) та іншими учасниками ринків капіталу
- IX. Процедури проведення оцінки відповідності та доречності надання інвестиційних порад та інвестиційних послуг клієнту та звітування перед клієнтом
- X. Порядок провадження діяльності з торгівлі фінансовими інструментами за видами діяльності, на які Торговець має відповідні ліцензії
- XI. Порядок ведення обліку та подання звітності щодо операцій з фінансовими інструментами
- XII. Порядок ведення обліку та подання звітності щодо коштів клієнтів
- XIII. Процедури, спрямовані на врегулювання та запобігання конфлікту інтересів при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу
- XIV. Порядок і строки розгляду звернень клієнтів або потенційних клієнтів та професійних учасників ринків капіталу
- XV. Процедура запобігання несанкціонованому доступу до інформації з обмеженим доступом і її неправомірному використанню, у тому числі при суміщенні різних видів професійної діяльності на ринках капіталу
- XVI. Вимоги, спрямовані на запобігання маніпулюванню цінами на ринках капіталу, установлені Торговцем
- XVII. Порядок навчання та підвищення кваліфікації працівників Торговця

I. Загальні положення

1. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЦП-2015» (далі – Торговець, Інвестиційна фірма або Товариство) здійснює професійну діяльність з торгівлі фінансовими інструментами (субброкерську та брокерську діяльність) на підставі ліцензії Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (надалі – НКЦПФР або Комісія) у відповідності до чинного законодавства України, а саме Цивільного, Господарського та Податкового кодексів, Законів України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (далі – Закон), «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Вимог (правил) щодо здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» та «Вимог до договорів, які укладаються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», котрі затверджені рішеннями НКЦПФР від 03.11.2020 №№640 та 641 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 за номерами 62/35684 та 60/35682 (далі – Правила або Вимоги №640 та Вимоги №641), цього Положення, інших внутрішніх документів Торговця.

Субброкерська діяльність – це діяльність Торговця з прийняття від клієнтів замовлень на укладення деривативних контрактів та вчинення правочинів щодо фінансових інструментів за рахунок клієнтів і надання відповідних замовлень для виконання іншому Торговцю, який здійснює брокерську діяльність.

Брокерська діяльність – це діяльність Торговця з укладення деривативних контрактів та вчинення правочинів щодо фінансових інструментів за рахунок та від імені клієнтів або за рахунок клієнтів, але від свого імені.

2. У разі внесення змін до законодавства, Правил №640 та Вимог №641 це Положення діє в частині, що не суперечить вказаним змінам.

3. Терміни у цьому Положенні вживаються відповідно їх визначень, що встановлені законодавством України.

4. Це Положення є внутрішнім документом Інвестиційної фірми і дотримання його вимог є обов'язковим для всіх працівників Товариства.

5. Положення постійно підтримується в актуальному стані: переглядається на регулярній основі, але не рідше одного разу на рік, якщо інше не передбачено законодавством, в тому числі нормативно-правовим актом НКЦПФР щодо корпоративного управління в професійних учасниках ринків капіталу.

II. Процедури прийняття рішень відповідними особами

1. Відповідними особами Інвестиційної фірми є: директор, заступник директора, її учасники, працівники, які задіяні в наданні Торговцем інвестиційних послуг (менеджер та фахівці з торгівлі фінансовими інструментами), а також будь-яка інша фізична особа, послугами якої розпоряджається та послуги якої контролює Товариство та яка задіяна в наданні Торговцем інвестиційних послуг та провадженні професійної діяльності на ринках капіталу.

2. Згідно Статуту Інвестиційної фірми управління Товариством здійснюють загальні збори його учасників та директор, який є одноособовим виконавчим органом Торговця.

2.1. Директор вирішує усі питання діяльності Товариства, крім тих, котрі відносяться до виключної компетенції загальних зборів учасників.

2.2. Загальні збори учасників можуть приймати рішення з будь-яких питань діяльності Торговця. Директор не вправі приймати рішення обов'язкові для учасників.

2.3. Інші відповідні особи Інвестиційної фірми приймають рішення в межах своїх повноважень, що визначаються їх посадами.

3. Організаційна структура системи управління Торговця є прямою (лінійною) – базується на зосередженні всіх трудових та управлінських функцій в руках одного керівника–директора (у разі його відсутності – заступника директора); структурні підрозділи відсутні.

3.1. Директор та внутрішній аудитор підзвітні загальним зборам учасників Товариства та несуть відповідальність перед ними.

3.2. Заступник директора, головний бухгалтер та менеджер з торгівлі фінансовими інструментами підпорядковуються директору; бухгалтер – головному бухгалтеру; фахівці з торгівлі фінансовими інструментами – менеджеру з торгівлі фінансовими інструментами.

4. Для забезпечення виконання Інвестиційною фірмою визначених законодавством вимог та завдань директор розподіляє функціональні обов'язки між співробітниками, які документально оформлені у внутрішніх документах: положеннях, правилах та посадових інструкціях. У разі відсутності у штатному розписі окремих посад, директор своїми наказами визначає відповідальних осіб, зокрема: за організацію та ведення кадрового діловодства, за систему управління ризиками; за розгляд скарг; за навчання та підвищення кваліфікації працівників Торговця; особу, що тимчасово виконує обов'язки працівника відповідального за проведення фінансового моніторингу.

4.1. Директор є відповідальним за нагляд та забезпечення організаційних вимог Торговця, актуальний стан внутрішніх документів.

5. З метою забезпечення належного виконання працівниками своїх обов'язків, внутрішніх процедур Інвестиційної фірми при провадженні своєї професійної діяльності Торговцем, зокрема:

- постійно забезпечуються ліцензійні вимоги щодо провадження професійної діяльності;
- впроваджується та підтримується політика та процедури бухгалтерського обліку таким чином, щоб мати можливість своєчасно надавати фінансові звіти компетентним органам на їх вимогу, що відображають справжній та реальний фінансовий стан Торговця з дотриманням міжнародних стандартів фінансової звітності та правил бухгалтерського обліку;
- проводиться робота щодо підбору кадрів, які володіють навичками, знаннями та досвідом, необхідними для виконання покладених на них обов'язків;
- прийнятих працівників в перший день роботи ознайомлюють зі змістом внутрішніх Положень, Правил;
- у разі внесення змін до внутрішніх документів працівників ознайомлюють з ними шляхом проведення освітніх та практичних заходів (навчань);

6. Дотримання рішень та процедур на всіх організаційних рівнях Торговця забезпечується шляхом контролю:

- з боку менеджера з торгівлі фінансовими інструментами за фахівцями з торгівлі фінансовими інструментами;
- з боку заступника директора або директора за менеджером з торгівлі фінансовими інструментами;
- з боку головного бухгалтера за бухгалтером;
- з боку директора за заступником директора та головним бухгалтером;
- з боку ревізора (контролера) за директором;
- з боку внутрішнього аудитора за діяльністю Торговця;
- з боку загальних зборів учасників Товариства за директором та внутрішнім аудитором.

7. Директору на постійній основі, у разі виявлення недоліків, надають службові записки (звіти), а також ознайомлюють з висновками внутрішнього аудитора.

7.1. Загальними зборами учасників щорічно затверджуються річні звіти виконавчого органу (директора), ревізора (контролера), внутрішнього аудитора та фінансова звітність Торговця.

8. Директор та учасники Товариства періодично переглядають ефективність підходів, механізмів та процедур, які застосовуються для дотримання вимог законодавства, та вживають всіх належних заходів для усунення будь-яких недоліків.

III. Процедури безперервності надання послуг

ТОВ «ТЦП-2015» зобов'язане забезпечити безперервність надання послуг, а у випадку збоїв таких систем та процедур, збереження системно важливих даних та функцій для підтримання надання інвестиційних послуг та діяльності, а у випадках коли таке збереження є неможливим, своєчасне відновлення таких даних, функцій та своєчасне відновлення надання інвестиційних послуг та діяльності.

Процедури та ресурси, які використовуються у разі надзвичайної події в офісі Торговця.

1. Компоненти відновлення:

Програми - Важливість - Висока:

Служба електронної пошти;

ІС Підприємство (система внутрішнього обліку торговця та система бухгалтерського обліку)

АФР-ТЦП.

Обладнання на робочому місці - Важливість - Середня:

Персональні комп'ютери (ПК);

Монітори;

Телефони;

Персональний UPS.

Мережа LAN & Wan- Важливість - Висока:

Маршрутизатор;

Мережевий екран;

Мережевий комутатор;

Модем.

Загальне офісне обладнання - Важливість - Низька:

Принтери;

Ксерокс;

Сканери;

Факси.

Обладнання VOICE - Важливість - Середня:

Телефони.

Зв'язок - Важливість - Середня:

Доступ до Інтернет.

2. Аналіз ризиків та дії по їх мінімізації:

Надзвичайна подія	Рівень ймовірності	Рівень впливу	Загальний рівень	Дії
Пожежа	Середній (2)	Дуже високий (4)	8	У середині приміщення офісу розміщені сучасні пожежні сповіщувачі. Встановлена система автоматичного припинення пожеж. Вогнегасники зберігаються у легкодоступних місцях для зручного використання.
Вихід з ладу обладнання робочого місця	Середній (2)	Середній (2)	4	Проблема діагностується і, якщо заміна є обов'язковою, це робиться шляхом придбання нового обладнання або заміни деталі.

Надзвичайна подія	Рівень ймовірності	Рівень впливу	Загальний рівень	Дії
				Резервне обладнання для робочого місця завжди в наявності.
Відключення електроенергії	Високий(3)	Високий(3)	9	Кожен центр даних захищений розумним джерелом безперебійного живлення (UPS). У разі відключення електроенергії розумний UPS підтримує безперебійну роботу кожного сервера протягом не менше 1 години
Поломка обладнання	Середній(2)	Високий(3)	6	Запасні частини серверів знаходяться в офісі Торговця. Кожен тип мережевого обладнання може бути замінений резервним обладнанням. Користувачі можуть використовувати резервні принтери під час несправності основного принтера.
Збій програмного забезпечення	Високий(3)	Середній(2)	6	Кожен компонент програмного забезпечення можна перевстановити з дистрибутива, розміщеного в ІТ-сейфі, або з корпоративного сховища файлів.
Злам	Низький(1)	Високий(3)	3	Основний метод захисту від злому – система контролю доступу. Центр обробки даних має обмежену систему незалежного доступу.
Віруси	Високий(3)	Середній(2)	6	Основний метод захисту від вірусів – антивірусні програми – Microsoft Security Essentials забезпечує захист ПК у режимі реального часу, що захищає від вірусів, шпигунського програмного забезпечення та іншого шкідливого програмного забезпечення. Якщо пошкоджені дані не можуть бути відновлені антивірусною програмою, відповідальний працівник відновлює інформацію або дані із зовнішніх джерел.

3. Припинення зовнішнього електропостачання:

Імовірність	Низька (раз на рік, але може тривати кілька годин)
Серйозність	Висока
Процеси, що постраждали	Всі
Час відновлення (за рахунок внутрішнього електропостачання)	20 секунд
Допустимі простоя	0

4. Помилка з підключення до Інтернет:

Імовірність	Середня (відбувається 1-2 рази на квартал)
Серйозність	Мінімальна (якщо триває менше 1 години)
Процеси, що	Торгівля (доступ до ООР), електронна пошта та звітність

постраждали	
Час відновлення	1 хв (більшість випадків)
Допустимі простої	5 хв (зачекайте автоматичного відновлення, перш ніж вживати заходів, наведених нижче)

У разі припинення електропостачання Інтернет, а також інші послуги (електронна пошта, спільні папки тощо), залишаються доступними протягом 15-20 хвилин через ноутбук, підключення через Wi-Fi. Якщо джерело живлення не відновлюється протягом зазначеного часу, то для доступу до торговельної системи необхідно використовувати з'єднання LTE.

У наведеній нижче таблиці описуються типи обладнання, необхідного для повсякденних бізнес-процесів та відповідний автономний час роботи у разі відключення електроенергії:

Обладнання	Автономний робочий час
Торговельний термінал	4 години
Обладнання серверної кімнати (сервер та модеми)	15-20 хвилин
Робочі місця	10-15 хвилин

5. Відключення стаціонарних телефонів:

Імовірність	Низька (ніколи не було)
Рівень впливу	Низький (якщо мобільні телефони працюють)
На що впливає	Прийом замовлень
Час відновлення	Невідомий
Допустимі простої	1 день

Телефон аварійної служби: Lifecell, тел. 0800205 433.

6. Відключення факсу:

Імовірність	Низька
Рівень впливу	Низький
На що впливає	Отримання повідомлень від регулятора, інших державних установ (всі інші можуть надсилати електронну пошту або дзвінок)
Час відновлення	До 1 дня
Допустимі простої	1 день

Слід вважати, що вся цінна інформація надходить електронною поштою.

7. Збій у роботі принтерів:

Імовірність	Низька (існує дублюючий принтер)
Рівень впливу	Низький
На що впливає	Друк документів
Час відновлення	1 день
Допустимі простої	1 день (для 1 принтера, 0 для обох)

8. Збій у роботі копіювальної машини:

Імовірність	Те саме, що щодо факсу
Рівень впливу	Низький
На що впливає	–
Час відновлення	1 день
Допустимі простої	1 день

В офісі Торговця немає незалежної копіювальної машини, але відповідні функції можна виконувати за допомогою наявного сканера, принтера та підключення до Інтернету. У разі несправності замовляється новий пристрій для заміни.

9. Збій комп'ютера та переустановлення програмного забезпечення:

Імовірність	Низька
-------------	--------

Рівень впливу	Низький
На що впливає	Залежить від конкретного користувача або комп'ютера
Час відновлення	2-3 години
Допустимі простоя	3-4 години

У разі фізичної поломки одного комп'ютера завжди є в наявності запасний (з попередньо встановленими Windows та Office). Все програмне забезпечення, необхідне для робочого процесу, можна встановити з USB накопичувачів, або отримати з мережі Інтернету.

Відповідно до політики резервного копіювання, важливі файли із загальнодоступних папок повинні зберігатися користувачем як на його власному комп'ютері, так і на сервері (тому жодні файли не повинні бути втрачені під час збою накопичувача). Додаткове захищене сховище даних буде використано для дублювання всіх даних, збережених на сервері – авторизований доступ надано обмеженій кількості працівників.

У Торговця також існує політика завжди додавати певного внутрішнього одержувача, що має право доступу до відповідної інформації, для всіх листів, надісланих працівниками на зовнішні адреси. Це гарантує наявність важливих копій електронної пошти у разі втрати користувачем файлу Outlook.

Програмне забезпечення, необхідне для щоденного робочого процесу з описом, представлено в таблиці нижче. У будь-якому випадку найкращий спосіб відновити програми та дані – звернутися за допомогою до фахівця ІТ.

Назва програмного забезпечення	Опис
Microsoft Windows	Windows Enterprise 10 попередньо встановлено на комп'ютерах (ліцензії Enterprise Agreement)
Інше	Звернутися до фахівця ІТ для програм та відновлення даних

10. Відновлення пароля:

Імовірність	Низька
Рівень впливу	Низький
На що впливає	Залежить від конкретного користувача або комп'ютера
Час відновлення	1-30 хвилин
Допустимі простоя	Залежить від конкретного користувача або комп'ютера

11. Проблеми локальних мереж:

Імовірність	Низька
Рівень впливу	Низький
На що впливає	Залежить (від конкретного користувача або комп'ютера)
Час відновлення	10-30 хвилин
Допустимі простоя	Залежить від комп'ютера

Якщо будь-який з комп'ютерів не може підключитися до Інтернету або сервера DC1 (але деякі інші комп'ютери в офісі залишаються на зв'язку), рекомендується діяти так:

- перезавантажити комп'ютер;
- якщо це не допомагає, а комп'ютер нещодавно перемістили, перевірити підключення кабелю локальної мережі (від корпусу комп'ютера до настінної розетки);
- якщо це не допомагає, звернутися за допомогою до фахівця ІТ.

12. Аварія основного серверу або випадкове видалення файлу:

Імовірність	Низька
Рівень впливу	Середній
На що впливає	Усі види діяльності
Час відновлення	1-3 дні для відновлення роботи серверу, 1-5 хв для видаленого файлу

Допустимі простої	0
-------------------	---

Процедура резервного копіювання здійснюється щоденно при виключені серверу менеджером з торгівлі фінансовими інструментами.

Основними особливостями процедури резервного копіювання є:

- вміння відновлювати випадково видалені файли;
- можливість відновлення файлів у разі збою сервера.

13. Збій в системах банк-клієнт:

Імовірність	Низька
Рівень впливу	Середній
Час відновлення	Невідомо
На що впливає	На проведення розрахунків
Допустимі простої	3 години

Оскільки всі платіжні системи базуються на Інтернеті, несправність може бути викликана лише проблемами у відповідних банках. Випадки проблем з Інтернетом та локальною мережею легко виявляються та відновлюються відповідно до наведеної вище процедури. Також оригінали платіжних доручень можна надати нарочним до банку.

Таким чином, лише тривалий (більше 3-х годин) простій таких систем може зупинити платіжні операції та може призвести до невиконання деяких зобов'язань з оплати від імені Торговця. Оскільки такий тривалий збій в роботі може бути викликаний лише загальносвітовим відключенням основних банківських систем, ймовірність якого дуже низька, то це розцінюється як форс-мажор та платіжні операції будуть проведені відразу після припинення дії відповідних обставин.

14. Збій електронної пошти:

Імовірність	Дуже низька
Рівень впливу	Середній
Час відновлення	1-2 години
На що впливає	На роботу з клієнтами
Допустимі простої	3 години

Копія вмісту електронної пошти існує на серверах і підлягає регулярному резервному копіюванню.

IV. Порядок вчинення правочинів щодо фінансових інструментів (укладання договорів)

Торговець під час встановлення ділових відносин до надання клієнту будь-якої інвестиційної послуги укладає з клієнтом генеральний договір або інший договір, який містить результати проведеного Торговцем оцінювання клієнта, в електронній чи паперовій формі, який повинен відповідати встановленим НКЦПФР вимогам до договорів, які укладаються під час провадження професійної діяльності на ринках капіталу з торгівлі фінансовими інструментами, що передбачає брокерську діяльність.

1. Загальні положення щодо укладення договорів

1. Договори укладаються (вчиняються) Торговцем відповідно до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Вимог №641 та цього Положення.

2. Генеральний договір або інший договір, який укладається між Товариством та його клієнтом та містить результати проведеного Товариством оцінювання клієнта (кваліфікований інвестор/професійний клієнт або некваліфікований інвестор/непрофесійний клієнт) укладаються виключно в письмовій формі, викладаються у формі єдиного документа, підписуються сторонами, у паперовому вигляді або у вигляді електронного документа з дотриманням вимог законодавства.

Клієнт – фізична або юридична особа (юридична особа-нерезидент), якій Товариство надає інвестиційні послуги;

Професійний клієнт – клієнт, який володіє вмінням, досвідом та знаннями в галузі фондового ринку (ринків цінних паперів), достатніми для прийняття ним інвестиційних рішень з метою вчинення правочинів щодо фінансових інструментів;

Непрофесійний клієнт – клієнт, який не є професійним клієнтом або не був визнаний Торговцем професійним клієнтом;

2.1. За згодою клієнта генеральний договір може укладатися шляхом приєднання клієнта до запропонованого Товариством генерального договору з урахуванням вимог, встановлених частиною другою статті 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», який постійно розміщений для ознайомлення у вигляді електронного документа на власному веб-сайті Товариства. При укладенні генерального договору Торговець не має права обмежувати право клієнта на укладення договору з Торговцем у формі єдиного документа, визначеного цим пунктом.

3. Договори купівлі-продажу, міни, позики фінансових інструментів, строкові контракти, можуть укладатися у письмовій формі у вигляді паперового документа, електронного документа або шляхом обміну зустрічними повідомленнями за допомогою засобів комунікацій, визначених генеральним договором або іншим договором, який містить результати проведеного Товариством оцінювання клієнта. Такі договори, строкові контракти разом з генеральним договором або іншим договором, що містить результати проведеного Товариством оцінювання клієнта, сукупно мають містити всі умови, відомості та реквізити, визначені Вимогами №641.

3.1. Номер договору, що укладається Торговцем, повинен містити присвоєну ним літерну ознаку виду договору, а саме:

ГД – генеральний договір, що укладається між двома торговцями, або між торговцем та іноземною інвестиційною фірмою або між торговцем та клієнтом при укладенні договорів комісії або договорів доручення;

ДГД – додатковий договір до генерального договору для надання торговцем (субкомісіонером) іншому торговцю, який виступає клієнтом (комітентом) стосовно субкомісіонера, певного виду послуги з купівлі, продажу, здійснення операції РЕПО, позики або міни фінансових інструментів від свого імені за рахунок та в інтересах клієнта (комітента) іншого торговця, а у випадку коли клієнтом такого торговця є номінальний утримувач – за рахунок та в інтересах клієнта номінального утримувача/клієнта клієнта номінального утримувача (договір субкомісії), між торговцем та клієнтом при укладенні договорів комісії або договорів доручення;

БО – замовлення вчинити правочин щодо конкретних фінансових інструментів в інтересах клієнта відповідно до умов генерального договору;

БК – договір комісії;

БД – договір доручення;

БВ – договір купівлі-продажу (міни) фінансових інструментів в інтересах клієнта та за його рахунок, в інтересах та за рахунок клієнта номінального утримувача/клієнта клієнта номінального утримувача відповідно до умов укладеного з клієнтом договору комісії, договору доручення або наданого клієнтом замовлення до генерального договору;

3.2. Нумерація договорів, крім договорів, що укладаються на організованих ринках, здійснюється шляхом їх нумерації за таким форматом:

№АА000000-00-0, де АА – літерні ознаки виду договору, перші два нуля це останні цифри року, другі два нуля це місяць, треті два нуля це день, нулі після дефіса це порядковий номер договору, укладеного у відповідний день. Наприклад, десятий договір доручення купівлі-продажу цінних паперів, укладений 12.11.2021 буде мати наступний формат: БД211112-10. Договір виконання цього договору доручення буде мати такий формат: БВ211112-10-1.

3.3. Для відображення договорів, укладених на організованому ринку, у внутрішньому обліку Торговця до номера біржового контракту тощо додається літерна ознака виду договору відповідно до підпункту 3.1.

4. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Крім істотних умов договору, у договорі (за винятком договорів, що укладаються на фондових біржах) зазначаються, зокрема:

реквізити ідентифікації договору;

реквізити сторін:

для юридичної особи: повне або скорочене найменування (у разі наявності); код за ЄДРПОУ – для юридичної особи-резидента; номер реєстрації відповідно до торговельного, банківського або судового реєстру або реєстру місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи (далі – номер реєстрації) – для юридичної особи-нерезидента;

для фізичної особи: прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності); серія (за наявності) і номер паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дата видачі та орган, що його видав; для фізичної особи-резидента – реєстраційний номер облікової картки платника податків (у разі відсутності відповідно до законодавства – не зазначається);

місцезнаходження сторін;

серія, номер, дата видачі ліцензії (у разі наявності) Торговцю на провадження відповідного виду професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами та/або дата і номер рішення НКЦПФР про видачу ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами;

у разі якщо клієнтом/іншою стороною за договором є професійний учасник ринків капіталу – Торговець, вказуються серія, номер, дата видачі ліцензії (у разі наявності) та/або дата і номер рішення НКЦПФР про видачу ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами на ринках капіталу;

відповідальність сторін і порядок розгляду спорів;

порядок нарахування та сплати винагороди за надання послуг відповідно до договору (крім договору позики, договору РЕПО);

порядок, термін (терміни) та спосіб (способи) надання Торговцем звіту (звітів) клієнту (крім договору позики, договору РЕПО);

підтвердження, що інформація про умови та порядок діяльності Товариства надана клієнту, з урахуванням вимог, встановлених частиною першою статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»;

підтвердження, що інформація, зазначена в частині другій статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», надана клієнту;

відомості про засоби зв'язку між сторонами договору, а також відомості про уповноважених осіб сторін, через яких сторони підтримуватимуть зв'язок, у разі якщо такими особами не є особи, що підписали договір.

Крім зазначених умов, договір повинен містити порядок зміни умов договору та умови його розірвання, умови щодо збереження та захисту інформації, що відповідно до закону належить до конфіденційної, у тому числі інформації, доступ до якої обмежений клієнтом, а також право Торговця відмовити клієнту в укладенні/виконанні договору комісії, договору доручення, виконанні замовлень, інших розпоряджень (доручень) клієнта, зокрема у випадку, якщо Товариство вбачає, що такі дії можуть призвести до порушення вимог законодавства України (зокрема, маніпулювання цінами на ринках капіталу або укладання договорів з використанням інсайдерської інформації).

5. При зміні істотних умов або розірванні договору, що має наслідком виникнення, зміну або припинення зобов'язань Товариства та/або його клієнта, Товариству необхідно оформити таку зміну або розірвання додатковим договором та відобразити факт укладання додаткового договору у внутрішньому обліку.

Додатковий договір, крім умов договору, що змінюються, обов'язково повинен містити посилання на основний договір (договір, до якого додатковим договором вносяться зміни або який відповідно до додаткового договору буде розірваний).

Додаткові договори мають нумерацію, яка однозначно дозволяє їх ідентифікувати, за таким форматом: додатковий договір номер, дата додаткового договору, до основного договору доручення та договору виконання у форматі, що визначений підпунктом 3.2 цієї глави.

Додаткові договори укладаються та оформляються в тому самому порядку та формі, що і основні договори, крім договорів, укладених на фондових біржах.

З моменту виконання першої частини операції РЕПО, розірвання договору РЕПО в односторонньому порядку внаслідок невиконання або неналежного виконання однією із сторін умов договору не потребує укладання додаткового договору.

6. Ці Вимоги не поширюються на правочини щодо фінансових інструментів, що вчиняються за межами України. Такі правочини вчиняються Торговцем відповідно до вимог законодавства країни їх вчинення.

У випадку коли генеральний договір (інший договір, який містить результати проведеного оцінювання клієнта) укладається між Товариством та іноземною інвестиційною фірмою він повинен відповідати вимогам законодавства країни де він укладається. Правочини щодо фінансових інструментів, що вчинятимуться на виконання такого договору, повинні вчинятися відповідно до вимог законодавства країни де вчиняються такі правочини.

2.Замовлення клієнтів

Замовлення клієнта – доручення (розпорядження, наказ) клієнта Торговцю на встановлених клієнтом умовах надати певного виду інвестиційну послугу з визначеними фінансовими інструментами на підставі генерального договору;

1.Торговець може виконувати замовлення клієнтів як на регульованому ринку так і нерегульованому ринку.

Замовлення подається клієнтом в порядку у спосіб та за формою, встановленими генеральним договором та внутрішніми документами Торговця.

Замовлення діє протягом встановленого клієнтом строку (замовлення протягом строку) або до моменту його виконання чи відміни (відкликання) клієнтом (відкрите замовлення).

2. Усі замовлення клієнтів повинні прийматися на адресу електронної пошти Торговця: info@tcp2015.com, або ж вручаються Торговцю в оригінальному примірнику, або за телефоном.

Замовлення, якщо воно подається клієнтом у письмовій формі, оформлюється у вигляді паперового або електронного документа.

Замовлення, що надається у вигляді паперового документа, засвідчується підписом клієнта або його уповноваженої особи, якщо клієнтом є юридична особа.

2.1. У разі, якщо електронна пошта недоступна, Торговець приймає замовлення клієнтів за телефоном:+38 057 761 68 33. Для того, щоб підтвердити, що особа є клієнтом Торговця та саме вона надає замовлення, особа має назвати пароль, який ідентифікований Торговцем.

Після отримання замовлення клієнта, відповідний працівник Торговця негайно записує замовлення клієнта в систему. Наступна інформація записується в систему для всіх отриманих замовлень:

- ПІБ/найменування клієнта;
- індикатор операції (купівля, продаж, міна, позика, РЕПО);
- повна назва фінансового інструменту та код ISIN;

- ціни та умови, ліміт або ринок;
- валюта;
- кількість фінансових інструментів;
- будь-які інші деталі, умови та конкретні вказівки від клієнта.

3. У разі примусового виконання зобов'язань клієнта з причин, обумовлених договірними відносинами між клієнтом та Торговцем, якщо це передбачено генеральним договором, дана операція оформлюється внутрішнім розпорядженням Торговця. Замовлення за такими операціями клієнтом не надається.

4. На кожного відповідного працівника, який задіяний в наданні Торговцем інвестиційних послуг покладається обов'язок забезпечення найкращого виконання всіх замовлень, отриманих від клієнтів.

5. До моменту укладання договору з клієнтом Торговець зобов'язується деталізовано та у зрозумілий для клієнта спосіб надати відповідну інформацію стосовно того, як саме Торговець виконуватиме замовлення клієнта.

6. Перелік видів замовлень клієнта:

Ринкове замовлення на купівлю (РЗК) – замовлення купити фінансові інструменти за ринковою ціною (дохідністю), що негайно, виходячи з ринкових умов, виконується Торговцем;

Ринкове замовлення на продаж (РЗП) – замовлення продати фінансові інструменти за ринковою ціною (дохідністю), що негайно, виходячи з ринкових умов, виконується Торговцем;

Лімітне замовлення на купівлю (ЛЗК) – замовлення купити фінансові інструменти за обумовленою клієнтом ціною (дохідністю) або кращою;

Лімітне замовлення на продаж (ЛЗП) – замовлення продати фінансові інструменти за обумовленою клієнтом ціною (дохідністю) або кращою;

Стоп-замовлення на купівлю (СЗК) – замовлення купити фінансові інструменти, яке виконується Торговцем в той момент, коли ціна та/або дохідність (для боргових фінансових інструментів) досягне визначеного клієнтом значення;

Стоп-замовлення на продаж (СЗП) – замовлення продати фінансові інструменти, яке виконується Торговцем в той момент, коли ціна та/або дохідність (для боргових фінансових інструментів) досягне визначеного клієнтом значення;

Замовлення FOC – замовлення купити/продати визначену кількість фінансових інструментів, що негайно, виходячи з ринкових умов, виконується Торговцем у повному обсязі або автоматично скасовується у випадку неможливості його виконання на зазначених умовах;

Замовлення IOC – замовлення купити/продати визначену кількість фінансових інструментів, що негайно, виходячи з ринкових умов, виконується Торговцем у повному обсязі або частково у випадку неможливості його виконання у повному обсязі з одночасним скасуванням невиконаної частини замовлення;

Замовлення AON – замовлення купити/продати визначену кількість фінансових інструментів, що виконується Торговцем у повному обсязі або автоматично скасовується у випадку неможливості його виконання на зазначених умовах;

Замовлення GTC – замовлення купувати/продавати фінансові інструменти, яке діє та виконується Торговцем до його відміни (відкликання) клієнтом.

Замовлення DAY – замовлення купити/продати фінансові інструменти, яке діє до кінця торгового дня, а потім автоматично скасовується;

Замовлення позики – замовлення передати у власність іншій стороні (позичальнику) або отримати у власність від іншої сторони певну кількість фінансових інструментів з відповідними реквізитами ідентифікації з обов'язком їх повернення через визначений строк або на вимогу однієї із сторін;

Замовлення на здійснення операції РЕПО (ЗРЕПО) – замовлення здійснити купівлю/продаж фінансових інструментів із зобов'язанням зворотного їх продажу/купівлі

через визначений строк за заздалегідь обумовленою ціною на основі єдиного договору РЕПО;

Інше, передбачене законодавством або ж письмовою домовленістю клієнта та Торговця.

7. Замовлення кожного виду складається клієнтом відповідно до зразків, наведених у відповідних додатках до генерального договору, підписується клієнтом та містить:

- дату надання замовлення, номер та дату укладання договору;
- реквізити ідентифікації фінансового інструмента;
- кількість фінансових інструментів, ціна одного фінансового інструмента або однозначні умови її визначення;

- суму (орієнтовну суму) договору щодо фінансових інструментів, що розраховується відповідно до умов, визначених клієнтом, з урахуванням видів замовлення;

- термін/строк набуття чинності замовленням;
- строк/термін дії замовлення;
- умови і термін (строк) оплати фінансових інструментів, які є предметом замовлення;
- вид замовлення та вид послуги (купівля, продаж, міна, здійснення операції РЕПО, позика);

- умови поставки фінансових інструментів, з зазначенням рахунку в цінних паперах, з якого/на який здійснюється поставка, та сторони, відповідальної за здійснення перереєстрації;

- особливі умови виконання операції із зазначеного переліку:

а) обумовлено право Торговця діяти на свій розсуд – дає право Торговцю виконати замовлення клієнта негайно або відкласти його виконання до більш сприятливої кон'юнктури на ринку капіталу. При такому обумовленні Торговець не несе відповідальності за невиконання замовлення в обумовлені терміни або за встановленою в ньому ціною;

б) обумовлення «виконати або відмінити» – означає, що замовлення повинно бути виконано негайно в повному обсязі, зазначеному в замовленні, або не повинно виконуватись взагалі;

в) обумовлення «виконати негайно або відмінити» – означає, що замовлення повинно бути виконано негайно навіть в неповному обсязі, а решта анульована;

г) обумовлення «виконати в повному обсязі або відмінити» – означає, що замовлення повинно бути виконано в повному обсязі або не виконуватись взагалі, але не означає, що замовлення повинно виконуватись негайно;

д) обумовлення «в момент відкриття» (або «в момент закриття») – означає, що замовлення повинно бути виконано в числі перших (або в числі останніх) після початку (або перед закінченням) торговельного дня (якщо замовлення передбачає його виконання тільки в межах торговельного майданчика);

е) обумовлення «ціну не знижувати» (або «ціну не підвищувати») – означає, що ціна, зазначена в замовленні, не повинна коригуватись у разі дроблення пакету акцій або з інших непередбачених обставин;

є) обумовлення місця виконання Замовлення «на ПрАТ «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА» тощо або «поза торговельним майданчиком»;

- порядок нарахування та сплати винагороди Торговцю за виконання замовлення;

- реквізити засвідчення замовлення:

а) для клієнта-фізичної особи: прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) клієнта, реєстраційний номер облікової картки платника податків клієнта, місце проживання клієнта, особистий підпис клієнта/його уповноваженої особи;

б) для клієнта-юридичної особи: повне найменування клієнта-юридичної особи, ідентифікаційний код/реєстраційний номер, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) уповноваженої особи, особистий підпис уповноваженої особи, відбиток печатки клієнта-юридичної особи (за наявності печатки), якщо інше не передбачено законодавством.

8. Замовлення має бути надано клієнтом Торговцю не пізніше дати набрання чинності замовленням. Торговець може не приймати до виконання замовлення клієнта, що надане після дати набрання чинності замовленням.

Якщо клієнт надає Торговцю замовлення чи інший документ з використанням факсимільного чи телефонного засобу зв'язку, або з використанням засобів електронного зв'язку, то ризик збитків, що можуть бути заподіяні клієнту, Торговцю чи третім особам внаслідок виконання Торговцем такого замовлення/використання такого документа, несе клієнт.

При наданні клієнтом замовлення з використанням телефонного засобу зв'язку, Торговець здійснює аудіо запис їх відповідної розмови з працівником Торговця. При наданні клієнтом замовлення з використанням телефонного засобу зв'язку Торговець має право відмовитись від прийняття такого замовлення, якщо у його працівника виникне сумнів в ідентифікації клієнта.

9. Після отримання замовлення Торговець в обов'язковому порядку надає клієнту інформацію щодо біржового курсу фінансових інструментів та/або ринкової вартості фінансових інструментів.

10. Під терміном «дохідність», що використовується у цьому Положенні, розуміється відносна величина, що характеризує дохід за облігацією.

У разі, якщо облігації є дисконтними або відсотковими, за якими між датою надання замовлення (укладання договору комісії/субкомісії, договору доручення) та датою погашення облігації (згідно з умовами випуску облігації) немає жодних проміжних виплат (купонного платежу, часткової амортизації номінальної вартості, тощо) дохідність обчислюється за формулою:

$$D = \frac{\sum_{i=1}^T CF_i - P}{P} \cdot \frac{365}{t_T - t_0} \cdot 100\%,$$

де P – ціна облігації;

D – дохідність;

CF_i – виплата за облігацією в момент i в майбутньому;

$t_T - t_0$ – кількість днів між поточною датою та датою останньої виплати;

T – кількість виплат за облігацією в майбутньому.

В інших випадках за відсотковими облігаціями дохідність обчислюється, як корінь такого рівняння:

$$P = \sum_{i=1}^T \left(\frac{CF_i}{\left(1 + \frac{D}{100}\right)^{\frac{t_i - t_0}{365}}} \right),$$

де P – ціна облігації;

D – дохідність, %;

CF_i – виплата за облігацією в момент i в майбутньому;

$t_i - t_0$ – кількість днів між поточною датою та датою i -ої виплати;

T – кількість виплат за облігацією в майбутньому.

Під час розміщення облігацій внутрішніх державних позик шляхом аукціонного продажу дохідність облігацій обчислюється відповідно до основних умов випуску та порядку розміщення таких облігацій.

11. Замовлення клієнта підлягає реєстрації у журналі обліку реєстрації договорів Торговця.

Перед виконанням замовлення Торговець здійснює перевірку правильності його оформлення та запропонованих в ньому особливих умов виконання (у разі їх наявності).

Для виконання замовлення Торговець укладає відповідний договір щодо фінансових інструментів із третіми особами, яких вибирає на власний розсуд, з урахуванням вимог законодавства.

Замовлення, якщо інше не передбачено в генеральному договорі, виконується Торговцем у випадку:

- при здійсненні операцій щодо купівлі фінансових інструментів – за наявності достатньої для виконання замовлення суми грошових коштів на рахунку Торговця, наданих клієнтом у випадку, якщо оплата по договору купівлі-продажу здійснюється безпосередньо Торговцем;

- при здійсненні операцій з продажу фінансових інструментів – за наявності достатньої для виконання замовлення кількості фінансових інструментів, в т.ч. цінних паперів на рахунку в ЦП.

Виконання замовлень клієнта на торговельних майданчиках здійснюється Торговцем відповідно до внутрішньої процедури відповідного торговельного майданчика.

Сторона, що надає документи, які необхідні для проведення перереєстрації фінансових інструментів за договорами щодо фінансових інструментів визначається за згодою сторін для кожного окремого замовлення. У разі, якщо відповідальною стороною визначається Торговець, клієнт повинен забезпечити Торговця довіреністю (у разі потреби) та всім необхідним для виконання договору.

Торговець має право відмовитись у прийнятті до виконання замовлення, якщо замовлення оформлене, надане з порушенням умов генерального договору чи вимог законодавства України;

або містить інформацію, що не відповідає документам та інформації наданим клієнтом; в інших випадках, передбачених генеральним договором, або законодавством України, або внутрішніми документами Торговця.

Залишок грошових коштів після виконання замовлення може бути повністю або частково використаний Торговцем на виконання наступного замовлення за умови дотримання Торговцем черговості виконання замовлень.

V. Порядок укладання особистих угод

1. Особиста угода це вчинення правочину щодо фінансових інструментів, що проводиться відповідною особою, або в її інтересах, у будь-якому з таких випадків:

1.1. вчинення правочину щодо фінансових інструментів провадиться не в рамках виконання такими особами своїх професійних обов'язків;

1.2. операції здійснюється за рахунок будь-якої з наступних осіб:

- відповідна особа;

- будь-яка особа, з якою відповідна особа має сімейні стосунки;

- особа, стосовно якої відповідна особа має безпосередню чи опосередковану матеріальну зацікавленість у результаті вчинення правочину, крім отримання комісії за його вчинення;

- особи, які здійснюють виконавчі функції (керівництво) – голова та члени колегіального виконавчого органу, особа, що здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу, або інша фізична особа, відповідальна за управління поточною діяльністю Торговця, зокрема, відповідальна за реалізацію політики стосовно надання Торговцем послуг клієнтам, та підзвітна з цього питання наглядовій раді;

- особа, з якою відповідна особа має сімейні відносини – будь-яка з перелічених осіб;

- особа, яка перебуває у шлюбі із відповідною особою, або особа, яка спільно проживає, пов'язана спільним побутом, має взаємні права та обов'язки із відповідною особою, але не перебуває з нею у шлюбі;

- рідна дитина або пасинок або падчерка відповідної особи, які знаходяться на утриманні відповідної особи;

– будь-яка інша близька особа щодо відповідної особи, яка спільно проживає, пов'язана спільним побутом, має взаємні права та обов'язки із відповідною особою, протягом одного і більше року на дату особистої угоди.

2. Відповідними особами Торговця є: директор, заступник директора, його учасники, працівники, які задіяні в наданні Товариством інвестиційних послуг, а також будь-яка інша фізична особа, послугами якої розпоряджається та послуги якої контролює Торговець та яка задіяна в наданні Товариством інвестиційних послуг та провадженні професійної діяльності.

3. У Товаристві встановлено обмеження щодо особистих угод, котрі спрямовані на запобігання діяльності, будь-якою відповідною особою Торговця, залученою до діяльності, яка може викликати конфлікт інтересів, або особою, яка має доступ до внутрішньої інформації або до іншої конфіденційної інформації, що стосується клієнтів або договорів з ними чи на їх користь, в силу діяльності, що здійснюється нею від імені Торговця, а саме:

3.1. Відповідним особам Товариства заборонено укладати особисті угоди, які відповідають хоча б одному з таких критеріїв:

– такій особі заборонено укладати угоди, оскільки вона має доступ до внутрішньої або іншої конфіденційної інформації, що стосується клієнтів або угод з ними чи на їх користь;

– укладання угоди пов'язано із зловживанням або неправомірним розкриттям конфіденційної інформації;

– укладання угоди суперечить або може суперечити обов'язкам Торговця відповідно до Вимог №640 та цього Положення.

3.2. Відповідним особам Торговця заборонено надавати поради чи рекомендації, крім випадків, коли це відбувається під час виконання функціональних обов'язків в межах провадження діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, зокрема, наданні послуг відповідно до договору з клієнтом, будь-якій іншій особі щодо укладання правочину щодо фінансових інструментів, який підпадатиме під дію підпункту 3.1 пункту 3 цього розділу або у випадках:

– фінансові аналітики та інші відповідні особи не можуть укладати особисті угоди чи вчиняти інші правочини (крім як при виконанні функцій маркет-мейкерів згідно законодавства або при виконанні розпорядження клієнта, наданого за самостійною ініціативою такого клієнта, в інтересах будь-якої іншої особи, включаючи іншу інвестиційну фірму) щодо фінансових інструментів, яких стосується інвестиційне дослідження, або будь-яких пов'язаних фінансових інструментів (фінансових інструментів, на ціну яких значною мірою впливає зміна цін на фінансові інструменти, які є предметом інвестиційного дослідження, до яких відносяться деривативи на такі фінансові інструменти), виходячи з розуміння про імовірний строк підготовки та/або зміст інвестиційного дослідження, яке не є публічно доступним або доступним клієнтам і зміст якого не є очевидним з інформації, яка є доступною, поки особи, серед яких розповсюджуватиметься це інвестиційне дослідження, не матимуть достатньої можливості діяти відповідно до такого дослідження;

– в обставинах, не зазначених у попередньому абзаці, фінансові аналітики та будь-які інші відповідні особи, що беруть участь у підготовці інвестиційного дослідження, не повинні укладати особисті угоди щодо фінансових інструментів, яких стосується інвестиційне дослідження або будь-яких пов'язаних фінансових інструментів, всупереч цим рекомендаціям, окрім виняткових обставин за умови попереднього схвалення юридичним підрозділом чи комплаєнс підрозділом;

– при виконанні замовлень відповідні особи Торговця не повинні зловживати інформацією, що стосується договорів та замовлень клієнта.

3.3. З метою уникнення неправомірного розкриття внутрішньої інформації відповідним особам Товариства заборонено, крім випадків, коли це відбувається під час виконання функціональних обов'язків в межах провадження діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, зокрема, наданні послуг відповідно до договору з клієнтом, розкривати будь-якій іншій особі будь-яку інформацію чи висновок, якщо відповідна особа знає або

обґрунтовано має знати, що таке розкриття призведе або може призвести до однієї з таких подій:

- інша особа укладе договір щодо фінансових інструментів, який підпадатиме під дію підпунктів 3.1. та 3.2. цього розділу;
- інша особа порадить будь-якій іншій особі укласти таку угоду або відшукає іншу особу, яка може укласти таку угоду в її інтересах.

3.4. У разі відсутності критеріїв, що зазначені у п.п.3.1 цього розділу, за письмовим дозволом керівника Торговця (відповідна особа подає керівнику заяву про намір укласти договір щодо фінансового інструменту) відповідні особи Товариства можуть укладати особисті угоди на загальних підставах з оплатою послуг, котрі будуть їм надані, за розцінками, які існують на день укладення договору з іншими третіми особами.

3.5. З метою розкриття інформації відповідно до п.п. 3.1–3.3 пункту 3 цього розділу кожна з відповідних осіб Товариства усвідомлює обмеження щодо особистих угод та заходів, запроваджених Торговцем у зв'язку з особистими угодами та повинна:

- виявляти такі угоди та негайно надавати директору або його заступнику інформацію шляхом повідомлення про виявлену угоду;
- у разі укладення нею особистої угоди, негайно надавати директору або його заступнику інформацію шляхом повідомлення про таку угоду або за допомогою інших дій, які дозволяють Торговцю ідентифікувати такі угоди.

3.6. Товариство забезпечує протягом п'яти років збереження записів про особисті угоди, щодо яких було повідомлено Торговця або які були виявлені ним, включаючи інформацію про будь-які дозволи або заборони щодо таких угод.

VI. Процедури моніторингу та виявлення «підозрілих» операцій

1. *«Підозріла» операція це правочин щодо фінансових інструментів, за наслідком вчинення якого настане або може настати порушення законодавства України, до якого, зокрема, відноситься маніпулювання цінами на ринках капіталу або укладання договорів з використанням інсайдерської інформації.*

2. Чинне законодавство передбачає фінансові санкції за такі умисні дії:

- що мають ознаки маніпулювання на організованих ринках, встановлені відповідно до законодавства про ринки капіталу та організовані товарні ринки;
- незаконне розголошення, передача або надання доступу до інсайдерської інформації, а так само надання з використанням такої інформації рекомендацій стосовно придбання або відчуження цінних паперів чи похідних (деривативів), а також вчинення з використанням інсайдерської інформації на власну користь або на користь інших осіб правочинів, спрямованих на придбання або відчуження цінних паперів чи похідних (деривативів), яких стосується інсайдерська інформація.

Інсайдерська інформація – це неоприлюднена інформація про емітента, його цінні папери або інші фінансові інструменти, що перебувають в обігу на організованому ринку капіталу, у разі якщо оприлюднення такої інформації може істотно вплинути на вартість відповідних фінансових інструментів.

Під особами, які вчинили дії, передбачені абзацом 3 цього пункту розуміються: посадові особи емітента, у тому числі ті, які були посадовими особами емітента на момент ознайомлення з інсайдерською інформацією; особи, які мають доступ до інсайдерської інформації у зв'язку з виконанням ними трудових (службових) обов'язків або договірних зобов'язань незалежно від відносин з емітентом, у тому числі співробітники професійних учасників ринків капіталу; державні службовці, яким відома інсайдерська інформація внаслідок виконання ними посадових (службових) обов'язків; особи, які ознайомилися з інсайдерською інформацією неправомірним шляхом; аудитори, нотаріуси, експерти, оцінювачі, арбітражні керуючі або інші особи, які виконують надані законом публічні повноваження.

Розголошення професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю (статтю 163–11 Кодексу України про адміністративні порушення доповнено частиною 3).

Статтею 134 Закону до професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках віднесено інформацію та дані, що стали відомими професійному учаснику (його працівникам) у процесі обслуговування клієнта при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, а саме:

- про діяльність та/або фінансовий стан клієнта,
- про рахунки клієнтів;
- про операції, проведені на користь чи за дорученням клієнта професійного учасника, про вчинені клієнтом професійного учасника правочини;
- про клієнта професійного учасника, крім отриманої з публічних джерел;
- що міститься у системі депозитарного обліку;
- що міститься у системі клірингового обліку;
- звітні дані учасника ринків капіталу та професійного учасника організованих товарних ринків, крім тих, що підлягають оприлюдненню відповідно до законодавства;
- про засоби, що використовуються професійним учасником ринків капіталу та організованих товарних ринків та особами, які провадять діяльність, пов'язану з ринками капіталу та організованими товарними ринками, для захисту інформації;
- про учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків або їхніх клієнтів, отримана від таких учасників та професійних учасників органами державної влади;
- про професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, їхніх клієнтів, операції, що ними здійснюються, отримана Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від регулятора ринків капіталу та організованих товарних ринків іншої держави.

3. З метою запобігання зазначених у п.2 цього розділу дій, які є порушенням законодавства, у Товаристві запроваджено наступні процедури (дії):

3.1. До обов'язків уповноважених осіб, що задіяні у проведенні первинного фінансового моніторингу та, котрі одночасно є відповідними особами Торговця, зокрема віднесено забезпечення виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу і відстеження правочинів, у яких існує невідповідність між вартістю фінансових інструментів, заявленою в правочині і її справедливою вартістю (ринковою оцінкою). У разі виникнення припущення щодо конкретного правочину, за наслідками вчинення якого, може настати порушення законодавства України, тобто виникнення підозри – уповноважені (відповідні) особи повідомляють про це директора (у разі його відсутності заступника директора), які є одночасно працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу (особою, що тимчасово виконує його обов'язки).

Директор/його заступник приймають рішення щодо повідомлення НКЦПФР про «підозрілу» операцію у складі нерегулярних адміністративних даних.

3.2. Працівникам Товариства заборонені дії, що підпадають під маніпулювання на організованих ринках та визначені статтею 148 Закону.

3.3. Працівникам, які задіяні у провадженні професійної діяльності – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, заборонено використання інсайдерської інформації, а саме:

- вчиняти з використанням інсайдерської інформації на власну користь або на користь інших осіб правочини щодо фінансових інструментів, яких стосується інсайдерська інформація, до моменту оприлюднення такої інформації;
- передавати інсайдерську інформацію або надавати доступ до неї іншим особам, крім розкриття інформації в межах виконання професійних, трудових або службових обов'язків та в інших випадках, передбачених законодавством;

– надавати будь-якій особі рекомендації стосовно фінансових інструментів, щодо яких вона володіє інсайдерською інформацією, до моменту оприлюднення такої інформації.

Передача інсайдерської інформації потенційним інвесторам під час зондування ринків капіталу відповідно до статті 147 Закону не є порушенням заборони використання інсайдерської інформації, передбаченої частиною першою цієї статті.

3.4. Працівникам Товариства заборонено розголошення та використання інформації, яка віднесена ст.134 Закону до професійної таємниці та яка їм стала відома у зв'язку з професійною діяльністю.

Працівники ТОВ «ТЦП-2015» при прийомі на роботу підписують зобов'язання щодо збереження професійної таємниці (додаток №1 до цього Положення)

VII. Порядок роботи з клієнтами

1. Основні обов'язки працівників Торговця, котрі задіяні у роботі з клієнтами

При провадженні професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, працівники Торговця повинні керуватися принципами чесності, справедливості та професійності з метою найкращого забезпечення інтересів клієнта.

Попереджати клієнта про ризики конкретного правочину з фінансовими інструментами;

Узгоджувати з клієнтом рівень можливого ризику при здійсненні операцій з купівлі, продажу або міни фінансових інструментів, у тому числі щодо ліквідності фінансових інструментів, що придбаватимуться;

Надавати клієнту інформацію щодо біржового курсу фінансових інструментів та/або ринкової вартості фінансових інструментів;

Надавати клієнту звіти про виконання договору доручення, договору комісії, замовлень до генерального договору, а також копії будь-якого з документів, які стосуються укладання та виконання торговцем договорів в інтересах цього клієнта, у разі якщо така умова передбачена договором з клієнтом;

Вживати заходів щодо уникнення конфлікту інтересів, що виникають у процесі надання послуг, повідомляти клієнта про загальний характер та/або джерела конфліктів до того, як буде виконано дії за його замовленням (дорученням, розпорядженням);

Здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнта (представника клієнта), у порядку, встановленому законодавством України. Документи та інформація отримані та створені працівником Торговця під час проведення ідентифікації та верифікації клієнта (його представника), використовувати при проведенні процедури оцінювання клієнта та/або проведення оцінки відповідності й доречності.

При укладанні договору, крім генерального договору, отриманні від клієнта замовлення встановити права клієнта стосовно фінансових інструментів, які є об'єктом цивільних прав за договором/замовленням.

У разі наявності у Торговця конфлікту інтересів з його клієнтом у зв'язку із зацікавленістю щодо купівлі-продажу фінансових інструментів пов'язаними особами Торговця, відповідними особами Торговця, працівник Торговця зобов'язаний повідомити про це клієнта до того, як будуть надані послуги клієнту, та отримати письмову згоду клієнта на проведення такої операції.

На вимогу клієнта Торговець зобов'язаний надати інформацію щодо стану виконання будь-якого укладеного з ним договору, наданого замовлення.

2. При провадженні професійної діяльності в інтересах клієнта працівники Торговця не мають права:

– розголошувати комерційну таємницю щодо відносин з клієнтом, за винятком випадків, передбачених законодавством;

– запевняти клієнта у гарантованому отриманні доходу за фінансовими інструментами (чи його певної величини) або у гарантованій відсутності збитків від інвестування в

фінансові інструменти, робити інші заяви, які можуть бути розцінені як гарантування зазначеного;

– у разі укладання з клієнтом генерального договору та додаткових договорів до нього здійснювати операції з фінансовими інструментами за рахунок та в інтересах клієнта без отримання від нього замовлення (доручення, розпорядження);

– використовувати кошти, фінансові інструменти клієнтів для здійснення операцій у власних інтересах, інтересах інших клієнтів або третіх осіб або використовувати кошти, фінансові інструменти як забезпечення, у тому числі заставу, якщо інше не передбачено законодавством або договором з клієнтом;

– здійснювати операції з фінансовими інструментами клієнта, використовувати кошти клієнта виключно з метою отримання винагороди, не діючи в інтересах клієнта та/або не виконуючи договори та/або замовлення до генерального договору на найвигідніших для клієнта умовах;

– передавати виконання договору комісії, замовлення клієнта іншим особам без попередньої згоди клієнта та у разі, якщо це не обумовлено умовами договору з клієнтом;

– передавати виконання замовлення клієнта іншим особам, якщо це замовлення отримано від іншого торговця, щодо якого він виступає субкомісіонером;

– здійснювати операції з емісійними фінансовими інструментами, випуск яких не зареєстрований у порядку, встановленому законодавством країни їх розміщення, якщо державна реєстрація таких емісійних фінансових інструментів передбачена законодавством відповідної країни;

– здійснювати правочини (крім укладання додаткових договорів щодо зміни терміну/строку оплати та/або строку здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти, або щодо розірвання раніше укладених договорів) з фінансовими інструментами, обіг, розміщення яких було зупинено у встановленому законодавством порядку, починаючи з дати оприлюднення інформації про такі події на офіційному веб-сайті НКЦПФР;

– при проведенні посередницької діяльності (брокерської діяльності) здійснювати торгівлю акціями того емітента, у якому він безпосередньо або побічно володіє майном у розмірі понад п'ять відсотків статутного капіталу;

– розривати договори купівлі-продажу фінансових інструментів, що укладаються на фондовій біржі, крім випадків, передбачених законом.

– здійснювати види діяльності, які не передбачені законом.

3. Надання інформації потенційним клієнтам та клієнтам

1. На сайті Товариства розміщена загальна інформація про Торговця та його послуги, з якою потенційні клієнти мають змогу ознайомитись до звернення за конкретними послугами до Товариства. Ця інформація включає:

– найменування та місцезнаходження Товариства, а також контактні дані, необхідні для того, щоб клієнти могли ефективно спілкуватися з Торговцем;

– мови, якими клієнт може спілкуватися з Торговцем, і отримувати від Торговця документи та іншу інформацію;

– засоби зв'язку, що використовуються між Товариством та клієнтом, у тому числі, для надсилання та отримання замовлень;

– інформацію про отриману(і) ліцензію(і), видану(і) НКЦПФР, а також контактні дані НКЦПФР;

– якщо Товариство надає послуги за участі іноземної інвестиційної фірми, інформацію про цей факт із зазначенням держави, в якій зареєстрована така іноземна інвестиційна фірма;

– характер, періодичність та терміни подання звітів про виконання послуг, які Товариство надає клієнту відповідно до Вимог №640;

– інформацію в узагальненій формі щодо політики конфлікту інтересів, яку підтримує Товариство відповідно до внутрішнього Положення про конфлікт інтересів;

– інформацію про надання більш детальної інформації про політику конфлікту інтересів на надійному носії або через веб-сайт(на письмову заяву (вимогу) клієнта).

2. У разі особистого звернення – відповідний працівник Торговця, до укладання договору про надання інвестиційних послуг та/або надання інвестиційних послуг, залежно від того, яка подія настає раніше, надає клієнту або потенційному клієнту письмову інформацію, яка викладена в інформаційній довідці, підписується клієнтом та зберігається з договором доручення (комісії). Ця довідка містить наступну інформацію:

– про Торговця та Державний орган, який здійснює нагляд за професійною діяльністю Торговця;

– про фінансові інструменти та проведення оцінювання клієнта;

– про порядок надання звітів брокера або комісіонера з розшифровкою про надані інвестиційні послуги, фінансові інструменти, місце укладання та розмір фактично понесених витрат за конкретні послуги;

– про ризики, пов'язані з купівлею, продажом або міною даного фінансового інструмента (ЦП)

3. Торговець завчасно повідомляє клієнта про будь-які суттєві зміни інформації, що зазначена у пункті два цієї глави, котра стосується послуги, яку Торговець надає цьому клієнту. Таке повідомлення надається клієнту за його телефоном відповідним працівником Торговця.

4. Торговець забезпечує, щоб інформація, що міститься в маркетингових повідомленнях, відповідала будь-якій інформації, яку Товариство надає клієнтам під час надання інвестиційних послуг.

5. Маркетингові повідомлення, що містять пропозицію або запрошення нижчезазначеного характеру та містять вказівку на спосіб відповіді або включають форму, за якою може бути надана відповідь, повинні включати інформацію про Товариство і його інвестиційні послуги та інформацію про фінансові інструменти, що стосується цієї пропозиції або запрошення:

– пропозицію укласти правочин щодо фінансового інструменту або надати інвестиційну послугу з будь-якою особою (будь-якій особі), яка надає відповідь на повідомлення;

– запрошення будь-якій особі, яка надає відповідь на повідомлення, зробити пропозицію укласти правочин щодо фінансового інструменту або надати інвестиційну послугу.

4. Порядок проведення оцінювання клієнта

1. До вчинення правочину працівники Торговця, які задіяні у укладенні договорів щодо фінансових інструментів здійснюють оцінювання клієнта, а саме: вивчають отримані ідентифікаційні та інші документи клієнта, а також аналізують інформацію із розроблених у Торговця опитувальників, які заповнює клієнт; відповіді на питання яких надають змогу працівникам оцінити компетентність, досвід та знання клієнта, необхідні для вчинення правочинів або надання певних послуг, для отримання висновку щодо здатності клієнта приймати власні інвестиційні рішення та оцінювати особисті ризики, пов'язані з такими правочинами або послугами.

Оцінювання клієнта проводиться з метою визначення рівню його захисту при виконанні замовлень. Торговець у письмовій формі або у вигляді електронного документа повідомляє Клієнта або потенційного клієнта про те, що за результатами проведеного оцінювання його віднесено до категорії професійних, непрофесійних клієнтів або прийнятних контрагентів (Один примірник інформаційної довідки надається клієнту, другий – залишається у пакеті документів щодо відповідної угоди).

Професійний клієнт – клієнт, який володіє вмінням, досвідом та знаннями в галузі фондового ринку (ринків цінних паперів), достатніми для прийняття ним інвестиційних рішень з метою вчинення правочинів щодо фінансових інструментів;

Непрофесійний клієнт – клієнт, який не є професійним клієнтом або не був визнаний Торговцем професійним клієнтом;

Прийнятний контрагент – юридичні особи (юридичні особи - нерезиденти), яким Торговець надає інвестиційні послуги, до яких відносяться міжнародні фінансові організації, іноземні держави та їх центральні банки, держава Україна в особі відповідних суб'єктів управління об'єктами державної власності, професійні учасники ринку цінних паперів, банки та страхові компанії, іноземні інвестиційні фірми, а також інші юридичні особи, які визнаються внутрішніми документами Торговця, як прийнятні контрагенти відповідно до Вимог №640.

2. Торговець на надійному носії інформує клієнтів про право клієнтів вимагати віднесення їх до іншої категорії, а також про всі обмеження у рівні захисту клієнта, до яких може призвести віднесення їх до іншої категорії.

3. Товариство за власною ініціативою або на вимогу клієнта може розглядати такого клієнта:

– як непрофесійного або професійного клієнта, якщо цей клієнт віднесений або може бути віднесений до категорії прийнятних контрагентів;

– як непрофесійного клієнта, якщо цей клієнт віднесений до категорії професійних клієнтів.

4. До категорії прийнятних контрагентів Торговцем відносяться особи, які підпадають під категорію клієнтів, які можуть вважатися професійними клієнтами відповідно до пункту 9 цієї глави.

5. Якщо прийнятний контрагент вимагає вважати себе професійним або непрофесійним клієнтом, його вимога повинна бути подана в письмовій формі, і повинна зазначати, чи ставлення як до непрофесійного клієнта або професійного клієнта стосується однієї чи більше інвестиційних послуг або правочинів, або одного чи більше типів правочинів або фінансових інструментів.

6. У випадку, якщо прийнятний контрагент не зазначає, яким саме клієнтом він вимагає його вважати, Інвестиційна фірма вважає прийнятного контрагента професійним клієнтом.

7. Якщо прийнятний контрагент прямо вимагає вважати себе непрофесійним клієнтом, Торговець повинен визнати прийнятного контрагента непрофесійним клієнтом, застосовуючи процедури, передбачені пунктом 12 цієї глави.

8. Якщо клієнт вимагає, щоб його розглядали як прийнятного контрагента, Товариство дотримується наступної процедури:

– надає клієнту письмове попередження про наслідки для клієнта подання такої заяви, включаючи захист, який він може втратити;

– заява клієнта вважати себе прийнятним контрагентом взагалі або стосовно однієї чи більше інвестиційних послуг або операцій, або фінансового інструменту, і що він знає про наслідки можливої втрати захисту в результаті такої заяви, повинна бути подана у письмовій формі.

9. Професійними клієнтами є:

– міжнародні фінансові організації;

– іноземні держави та їх центральні банки;

– держава Україна в особі центрального органу виконавчої влади, уповноваженого на реалізацію державної бюджетної політики у сфері управління державним боргом та гарантованим державою боргом;

– Національний банк України;

– професійні учасники ринків капіталу;

– банки та страхові компанії, у тому числі іноземні;

– іноземні інвестиційні фірми та іноземні компанії з управління активами;

– юридичні особи, у тому числі створені за законодавством іншої держави, якщо вони відповідають хоча б двом з таких критеріїв:

– підсумок балансу становить не менше 20 мільйонів гривень;

– річний чистий дохід від реалізації товарів, робіт і послуг за останній фінансовий рік становить не менше 40 мільйонів гривень;

– власні кошти становлять не менше 2 мільйонів гривень.

10. Інші особи, крім зазначених у пункті 9 цієї глави, можуть бути визнані професійними клієнтами у разі їх відповідності хоча б двом з таких критеріїв:

– протягом останніх чотирьох кварталів такі особи укладали та виконували щокварталу не менше 10 правочинів щодо фінансових інструментів;

– такі особи володіють коштами, розміщеними на банківських рахунках, та цінними паперами на суму не менше 0,5 мільйона гривень;

– такі особи мають досвід проведення операцій на ринку цінних паперів не менше одного року або мають стаж роботи у фінансовій установі (або іноземній юридичній особі, яка має аналогічний статус відповідно до законодавства іншої держави) за відповідним фахом не менше одного року.

11. Для визнання особи професійним клієнтом Торговець, крім перевірки відповідності особи критеріям, зазначеним у пункті 10 цієї глави, повинен виконати відповідні письмові процедури з метою оцінювання вмінь, досвіду та знань клієнта-фізичної особи або представників юридичної особи – клієнта, що надають достатні підстави вважати, що у зв'язку із передбачуваними правочинами та/або інвестиційними послугами клієнт може самостійно прийняти рішення щодо інвестування та взяти на себе пов'язані з цим ризики.

Особа (клієнт) може бути визнана професійним клієнтом лише у разі дотримання такого порядку:

– така особа (клієнт) повинна письмово зазначити Торговцю, що вона бажає, щоб її визнали професійним клієнтом щодо конкретної інвестиційної послуги (інвестиційних послуг) та/або стосовно певного правочину (певних правочинів) щодо фінансових інструментів;

Торговець повідомляє таку особу (клієнта) у письмовій формі про положення законодавства щодо професійних клієнтів, зокрема про зменшення рівня захисту;

– така особа (клієнт) повинна повідомити Торговця у письмовій формі, що вона усвідомлює наслідки застосування до неї положень законодавства щодо професійних клієнтів.

До проведення необхідних процедур щодо визнання особи професійним клієнтом Товариство не застосовує до такої особи положення законодавства щодо професійних клієнтів при наданні фінансової послуги та/або стосовно певного правочину (певних правочинів) щодо фінансових інструментів.

Особа, визнана професійним клієнтом, зобов'язана інформувати Товариство про будь-яку зміну, що може вплинути на її невідповідність критеріям, визначеним у цьому підрозділі. Однак, у разі якщо Торговцю стане відомо, що особа (клієнт) перестала відповідати критеріям, визначеним у цьому підрозділі, Товариство проводить перевірку відповідності особи (клієнта) цим критеріям.

12. Незалежно від визнання особи професійним клієнтом така особа має право у будь-який час подати Товариству письмову заяву про те, що вона бажає, щоб до неї застосовувалися положення законодавства щодо непрофесійних клієнтів у майбутньому стосовно однієї чи більше інвестиційних послуг або певного правочину (певних правочинів) щодо фінансових інструментів, а Торговець може погодитись забезпечити більш високий рівень захисту.

Торговець до надання інвестиційних послуг професійним клієнтам інформує їх, що на підставі інформації, наявної у Товаристві, клієнт вважається професійним та буде розглядатися як такий, якщо Товариство та клієнт не домовляться про інше.

Товариство також інформує клієнта про те, що він може вимагати зміни умов договору з метою забезпечення більш високого рівня захисту.

Клієнт, який вважається професійним клієнтом, особисто відповідає за використання можливості попросити Торговця про більш високий рівень захисту, коли він вважає, що він не в змозі правильно оцінити або управляти існуючими ризиками.

Торговець надає більш високий рівень захисту клієнту, який вважається професійним, після укладання з ним у письмовій формі додаткового договору, який є невід'ємним додатком до генерального договору, про те, що він не буде розглядатись як професійний клієнт для цілей відповідного режиму ділових відносин. У такому договорі зазначається чи це відноситься до однієї чи більше інвестиційних послуг або операцій, пов'язаних з такими послугами, одного або більше типів фінансових інструментів або операцій з ними.

13. У випадку коли генеральний договір (інший договір, який містить результати проведеного оцінювання клієнта) укладається між двома Торговцями або між Торговцем та іноземною інвестиційною фірмою сторони договору зобов'язані провести оцінювання один одного та віднести до відповідної категорії клієнтів.

Товариство або іноземна інвестиційна фірма, яке (яка) пропонує до укладання генеральний договір (інший договір, який містить результати проведеного оцінювання клієнта), зазначає результати проведеного ним (нею) оцінювання іншого торговця або іноземної інвестиційної фірми в такому договорі. Товариство або іноземна інвестиційна фірма, яке (яка) приєднується до такого договору, направляє іншому торговцю або іноземній інвестиційній фірмі, який (яка) його пропонує, результати проведеного ним (нею) оцінювання цієї особи, які є невід'ємною частиною такого договору.

14. Порядок взаємодії з різними категоріями клієнтів

14.1. Дії працівників Торговця щодо клієнтів залежать від категорії (статусу) клієнта.

У разі першого звернення непрофесійного клієнта до Торговця, працівник Торговця ознайомлює такого клієнта з правилами виконання замовлень (доручень). Такому клієнту надається визначена законодавством інформація в Інформаційній довідці, зокрема: про Торговця та його послуги, пропоновані фінансові інструменти, умови виконання договорів, витрати на їх виконання, а також будь-які інші пов'язані витрати. Факт ознайомлення з викладеною в інформаційній довідці інформацією засвідчується підписом клієнта, ця довідка зберігається разом з укладеним договором

14.2. Торговець до надання інвестиційних послуг професійним клієнтам інформує їх, що на підставі наявної у Торговця інформації, клієнт вважається професійним та буде розглядатися як такий, якщо Торговець та клієнт не домовляться про інше. Правовідносини між клієнтом та Торговцем здійснюватимуться з урахуванням такого статусу.

Професійний клієнт особисто відповідає за використання можливості попросити Торговця про більш високий рівень захисту, коли він вважає, що він не в змозі правильно оцінити або управляти існуючими ризиками.

Клієнт може подати Торговцю заяву (стосовно всіх або певних договорів, що укладаються Торговцем з таким клієнтом або від його імені) в письмовій формі про те, що клієнт бажає, щоб до нього застосовувались вимоги, які встановлені законодавством до некваліфікованого клієнта.

Торговець надає більш високий рівень захисту клієнту, який вважається професійним, після укладання з ним у письмовій формі додаткового договору, який є невід'ємним додатком до генерального договору, про те, що він не буде розглядатись як професійний клієнт для цілей відповідного режиму ділових відносин. У такому договорі зазначається чи це відноситься до однієї чи більше інвестиційних послуг або операцій, пов'язаних з такими послугами, одного або більше типів фінансових інструментів або операцій з ними.

15. Повторне оцінювання – таке оцінювання може здійснюватися за ініціативою Торговця або за заявою клієнта. У разі зміни статусу клієнта правовідносини з ним здійснюються в залежності з його новою категорією.

5. Порядок виконання замовлень клієнтів з метою отримання якомога кращого результату для клієнтів

1.3 метою отримання якомога кращого результату для свого клієнта при виконанні договорів та/або замовлень працівники Торговця зобов'язані:

- виконувати доручення клієнтів на найвигідніших для клієнта умовах, враховуючи ціну, витрати, швидкість, ймовірність виконання та розрахунку, розмір, характер або інші міркування, суттєві для виконання замовлення;

- забезпечити, щоб замовлення, що виконувались від імені клієнтів, були оперативно та у повному обсязі записані і розміщені;

- виконувати схожі порівнювані замовлення клієнта послідовно і швидко, якщо тільки умови замовлення або ринкові умови не роблять це неможливим або інтереси клієнта вимагають іншого;

- негайно інформувати непрофесійного клієнта про будь-які суттєві труднощі, пов'язані з належним виконанням замовлення, як тільки торговець дізнається про них;

- не зловживати інформацією, що стосується договорів та замовлень клієнта, та вживати всіх необхідних заходів, щоб запобігти такому зловживанню з боку інших відповідних осіб Торговця.

2. При отриманні від клієнта замовлення, доручення (розпорядження) із зазначенням конкретних умов щодо вчинення правочину відповідний працівник Торговця:

- здійснює його виконання з дотриманням таких умов та/або вказівок;

- повідомляє клієнта про те, що таке замовлення, доручення (розпорядження) може перешкодити Торговцю виконати договір та/або замовлення на якомога кращих умовах для клієнта;

- у разі якщо вбачає, що його виконання призведе або може призвести до порушення вимог законодавства, у тому числі до маніпулювання цінами на фондовому ринку, повідомляє клієнта про це та отримує від нього підтвердження виконання такого замовлення, доручення (розпорядження) чи відмову від його виконання. Після отримання підтвердження від клієнта про виконання такого замовлення, доручення (розпорядження) забезпечує його виконання.

2.1. Торговець має право відмовити особі в укладенні договору чи проведенні операцій з фінансовими інструментами, зокрема у випадку, якщо торговець вбачає, що такі дії можуть призвести до порушення вимог законодавства України, у тому числі до маніпулювання цінами на фондовому ринку або укладання договорів з використанням інсайдерської інформації.

Торговець відмовляє особі в укладенні договору чи проведенні операцій з фінансовими інструментами у випадку, якщо торговець вбачає, що такі дії призведуть до порушення вимог Закону України «Про акціонерні товариства», Закону України «Про інститути спільного інвестування» та «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» в частині, що стосується обігу фінансових інструментів.

3. З урахуванням статусу клієнта (професійний, непрофесійний або як прийнятний контрагент) працівниками Торговця, до надання інвестиційних послуг, надається загальний опис характеру та ризиків фінансового інструменту (цінного паперу, який клієнт має намір купити/продати або замінити), що дозволяє клієнту або потенційному клієнту приймати інвестиційні рішення будучи достатньо проінформованим.

3.1. Опис ризиків повинен включати, з огляду на конкретний тип відповідного інструменту, статус і рівень знань клієнта таку інформацію:

- ризики, пов'язані з певним типом фінансового інструменту, включаючи пояснення левериджу та його наслідків, а також ризик втрати всієї інвестиції, включаючи ризики, пов'язані з неплатоспроможністю постачальника фінансових інструментів або пов'язаними подіями;

- волатильність ціни таких інструментів та будь-які обмеження щодо доступу до ринку цінних паперів таких інструментів;

- інформацію про перешкоди або обмеження для ліквідації інвестиції, наприклад, як це може бути у випадку неліквідних фінансових інструментів або фінансових інструментів з

ні
и
ці
га
и
а
і
а
к
г

фіксованим інвестиційним строком, включаючи зазначення можливих методів ліквідації та її наслідків, можливих обмежень та орієнтовні строки продажу фінансового інструменту перед відшкодуванням початкових витрат по операції з таким видом фінансових інструментів;

– той факт, що інвестор в результаті здійснення операцій з такими інструментами, може взяти на себе фінансові зобов'язання та інші додаткові зобов'язання, включаючи непередбачені зобов'язання, додатково до витрат на придбання інструментів;

– будь-які вимоги до маржі або подібні зобов'язання, що застосовуються до інструментів такого типу.

3.2. У разі надання Торговцем непрофесійному або потенційному непрофесійному клієнтові інформацію про фінансовий інструмент, що є предметом триваючої публічної пропозиції, і проспект цінних паперів у зв'язку з цією пропозицією опубліковано, то він (Торговець) завчасно перед наданням інвестиційних послуг клієнтам або потенційним клієнтам інформує їх про адресу розміщення проспекту для публічного доступу.

4. Торговець може використовувати наступні місця вчинення правочину щодо фінансових інструментів:

регульований ринок (багатосторонній торговельний майданчик (далі – БТМ) та організований торговельний майданчик (далі – ОТМ));

• поза організованим ринком капіталу.

Для виконання замовлення Торговець використовує місце виконання, що забезпечить найкращий результат для клієнтів. До факторів вибору місця виконання замовлень (вчинення правочину щодо фінансових інструментів належать:

ціна,

ліквідність,

витрати на виконання,

комісії за клірингово-розрахункове обслуговування, тощо;

ймовірність виконання.

5. Ознайомлення клієнта з відповідною інформацією про процедури виконання замовлень та отримання його попередньої письмової згоди з такими процедурами відбувається наступним чином:

5.1. У разі першого звернення непрофесійного клієнта до Товариства, працівник Торговця ознайомлює такого клієнта з правилами виконання замовлень (доручень) та отримує від клієнта письмову згоду з такими правилами. Клієнту надається визначена законодавством інформація в Інформаційній довідці зокрема: про Торговця та його послуги, пропонувані фінансові інструменти, умови виконання договорів, витрати на їх виконання, а також будь-які інші пов'язані витрати. Факт ознайомлення з викладеною в інформаційній довідці інформацією засвідчуються підписом клієнта, ця довідка зберігається разом з укладеним договором.

5.2. Перед першим укладенням з клієнтом (потенційним клієнтом), який є професійним клієнтом, або від імені такого клієнта договору щодо фінансового інструмента працівник Торговця повідомляє такого клієнта про те, що:

– клієнт має статус кваліфікованого інвестора;

– правовідносини між клієнтом та Товариством здійснюватимуться з урахуванням такого статусу;

– клієнт може подати Товариству заяву (стосовно всіх або певних договорів, що укладаються Торговцем з таким клієнтом або від його імені) в письмовій формі про те, що клієнт бажає, щоб до нього застосовувались вимоги, які встановлені законодавством до некваліфікованого клієнта.

6. Оцінювання ефективності процедур виконання замовлень клієнтів (представників клієнтів) та цього Положення здійснюється постійно, але не рідше одного разу на рік, крім випадків зміни законодавства.

7. Якщо за результатом проведеного оцінювання ефективності встановлених процедур виконання замовлень клієнтів виникне необхідність, з метою усунення недоліків та підвищення їх ефективності, Товариство вносить зміни до них.

8. У разі внесення змін до процедур виконання замовлень, доручень (розпоряджень) клієнтів та/або положень, що визначають порядок виконання замовлень, доручень (розпоряджень) клієнтів Торговець повідомляє про це клієнтів, у спосіб та терміни визначені договором.

VIII. Процедури фіксації взаємодії з клієнтами (представниками клієнтів) та іншими учасниками ринку цінних паперів

1. Загальні положення

Торговець забезпечує ведення внутрішнього обліку (записів) всіх наданих послуг і діяльності та здійснених ним операцій, яких має бути достатньо для того, щоб НКЦПФР могла виконувати свої наглядові функції та вживати заходів для забезпечення виконання Торговцем своїх зобов'язань згідно із чинним законодавством, зокрема для того, щоб Торговець виконував всі зобов'язання, включаючи зобов'язання щодо клієнтів чи потенційних клієнтів.

Записи, передбачені вище, включають запис телефонних розмов або електронних повідомлень, що стосуються надання послуг на замовлення клієнтів, які стосуються приймання, передачі та виконання замовлень клієнтів.

Телефонні розмови та електронні комунікації також включають ті, які стосуються надання послуг на замовлення клієнтів (приймання, передача та виконання замовлення клієнта).

2. Повідомлення клієнтам

Торговець повідомляє потенційних і існуючих клієнтів про те, що телефонні розмови або розмови між Торговцем та її клієнтами, які призводять або можуть призвести до транзакцій, записуються. Таке повідомлення регулярно надходить у разі телефонного зв'язку—попередньо записане повідомлення до початку телефонної розмови сповіщає клієнта. Таке повідомлення робиться один раз в інших випадках перед наданням інвестиційних послуг потенційним та існуючим клієнтам.

Торговець не надає інвестиційні послуги, які стосуються приймання, передачі та виконання замовлень, клієнтам, які заздалегідь не були повідомлені про запис їх електронних повідомлень, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення. Торговець відмовляє у наданні інвестиційних послуг, якщо Клієнтом використовуються не авторизовані канали комунікацій для надання замовлень, доручень (розпоряджень), а також у випадку прийняття замовлення від неавторизованих користувачів.

Результати фіксації та письмові звіти, створені Торговцем відповідно до вимог цього пункту, надаються клієнту на його вимогу і зберігаються Торговцем протягом п'яти років, якщо прямо не передбачено інше.

Записи телефонних розмов, створені Торговцем відповідно до вимог цього пункту, не зберігаються після того, коли за результатом таких розмов доручення (розпорядження) клієнтів, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення, а також інші взаємодії з клієнтами та іншими учасниками ринку цінних паперів під час отримання, опрацювання та виконання таких доручень (розпоряджень) будуть зафіксовані та збережені Торговцем в електронній або паперовій формі.

3. Фіксація замовлень клієнтів

Під час проведення переговорів із клієнтом, які стосуються виконання замовлень, Торговець здійснює зберігання інформації щодо такої взаємодії у будь-яких доступний спосіб, що не суперечить договірним зобов'язанням. Обмін інформацією щодо виконання замовлень можливий із використанням наступних каналів зв'язку:

- особисті зустрічі з клієнтом;
- електронні повідомлення.

Для ефективного використання авторизованих каналів комунікації Торговець зобов'язується створити та оновлювати перелік осіб, які діють від імені клієнтів та які отримали від Торговця відповідні засоби та/або мають засоби, використання яких погоджено Торговцем, за допомогою яких здійснюється запис електронних повідомлень, під час отримання, опрацювання та виконання доручень (розпоряджень, інструкцій) клієнтів, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення.

Перед встановленням ділових відносин Торговець повідомляє потенційного клієнта про те, що електронні повідомлення, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення будуть записуватись Торговцем за допомогою програмно-технічного комплексу та їх копії будуть надані йому як клієнту на його вимогу протягом п'яти років з дати створення запису.

Впродовж взаємодії з клієнтами або представниками таких клієнтів Торговець здійснює за допомогою засобів зв'язку, технічних та програмних засобів, які входять до програмно-технічного комплексу Торговця, цілісну, неперервну фіксацію (в тому числі аудіо та/або відео-фіксацію) такої взаємодії під час отримання, опрацювання та виконання доручень (розпоряджень) клієнтів, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення, у тому числі шляхом запису відповідних електронних повідомлень, здійснених, надісланих або отриманих за допомогою обладнання, яке надано Торговцем своїм працівникам або використання якого працівниками погоджено Торговцем.

Торговець не надає інвестиційні послуги, які стосуються приймання, передачі та виконання замовлень, клієнтам, які заздалегідь не були повідомлені про запис їх електронних повідомлень, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення.

Торговець відмовляє у наданні інвестиційних послуг, якщо клієнтом використовуються не авторизовані канали комунікацій для надання замовлень, доручень (розпоряджень), а також у випадку прийняття замовлення від неавторизованих користувачів.

Після проведення особистих зустрічей Торговець складає письмовий звіт у формі паперового та/або електронного документа та узгоджує такий звіт з клієнтом. Вищевказаний звіт має містити:

- дату та час проведення зустрічі;
- адресу та місце проведення зустрічі;
- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) ініціатора зустрічі;
- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) учасників зустрічі та інформацію щодо підтвердження їх статусу на зустрічі (довіреність, паспортні дані тощо);
- інформацію про замовлення, доручення (розпорядження) клієнта, включаючи вид послуги (купівля, продаж, міна, позика), реквізити ідентифікації фінансового інструменту, кількість фінансових інструментів, ціну та терміни виставлення, виконання замовлення.

Результати фіксації та письмові звіти, створені Торговцем відповідно до вимог цього пункту, надаються Клієнту на його вимогу і зберігаються Торговцем протягом п'яти років, якщо прямо не передбачено інше.

Записи телефонних розмов, створені Торговцем відповідно до вимог цього пункту, не зберігаються після того, коли за результатом таких розмов доручення (розпорядження) клієнтів, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення, а також інші взаємодії з клієнтами та іншими учасниками ринку цінних паперів під час отримання, опрацювання та виконання таких доручень (розпоряджень) будуть зафіксовані та збережені Торговцем в електронній або паперовій формі.

Записи та письмові звіти в електронній формі зберігаються за допомогою надійних носіїв, що дозволяє їх відтворювати та копіювати.

Зберігання таких даних здійснюється у форматі, який не дозволяє змінювати чи видаляти оригінальні записи та письмові звіти.

Записи та письмові звіти в електронній формі зберігаються таким чином, щоб вони були легко доступними і клієнти та НКЦПФР могли отримати доступ до них за запитом.

Торговець забезпечує якість, точність та повноту всіх телефонних записів, електронних повідомлень та письмових звітів.

Період часу для збереження запису починається з дати створення запису.

Період часу для збереження письмового звіту починається з дати проведення зустрічі.

4. Записуючі пристрої/обладнання

Впродовж взаємодії з клієнтами або представниками таких клієнтів Торговець здійснює за допомогою засобів зв'язку, технічних та програмних засобів, які входять до програмно-технічного комплексу Торговця, цілісну, неперервну фіксацію (в тому числі аудіо та/або відео-фіксацію) такої взаємодії під час отримання, опрацювання та виконання доручень (розпоряджень) клієнтів, які призводять чи можуть призводити до укладання договору та/або отримання замовлення, у тому числі шляхом запису відповідних електронних повідомлень, здійснених, надісланих або отриманих за допомогою обладнання, яке надано Торговцем своїм працівникам або використання якого працівниками погоджено Торговцем.

Працівники Торговця під час надання інвестиційних послуг спілкуються за допомогою ліній фіксованої телефонії в офісі Торговця та за допомогою електронної пошти, встановленої на комп'ютерах, захищених доступом для автентифікації.

Працівники Торговця не мають права використовувати приватне обладнання, яке Торговець не може записати або скопіювати, для здійснення, надсилання або отримання відповідних телефонних розмов та електронних повідомлень.

Торговець не надає своїм працівникам та не отримує від них мобільні/зовнішні пристрої для зв'язку під час надання інвестиційних послуг.

У разі, якщо Торговець надаватиме своїм працівникам додаткове зовнішнє обладнання для зв'язку або прийме від них приватні пристрої, які попередньо буде схвалено для використання Торговцем та, за допомогою яких буде здійснюватися запис телефонних розмов та електронних повідомлень, котрі призведуть або зможуть призвести до укладення договору та/або отримання замовлення – то Торговець буде вести перелік таких засобів та працівників, які використовують такі засоби.

Торговець здійснює оцінювання ефективності процедур фіксації взаємодії з клієнтами (представниками клієнтів) та іншими учасниками ринків капіталу не рідше одного разу на рік.

У разі виявлення недоліків за результатом проведеного оцінювання ефективності встановлених процедур фіксації взаємодії з клієнтами (представниками клієнтів) та іншими учасниками ринків капіталу, Товариство вносить зміни до них та працівник, відповідальний за підвищення кваліфікації працівників Торговця, проводить навчання з ними по змінам (новим процедурам) фіксації взаємодії з клієнтами.

IX. Процедури проведення оцінки відповідності та доречності надання інвестиційних порад та інвестиційних послуг клієнту та звітування перед клієнтом

1. Вимоги щодо отримання інформації для оцінки відповідності та доречності

1. Для оцінки відповідності та доречності (конкретного) фінансового інструмента, який надається відповідному клієнту працівники Торговця використовують інформацію опитувальника, анкети, інших документів, котрі отримуються та створюються при проведенні первинного фінансового моніторингу.

Працівники Торговця перед наданням будь-яких інвестиційних послуг повідомляють клієнтів або потенційних клієнтів про те, що вони проводять оцінку відповідності й доречності інвестиційних порад та інвестиційних послуг для кожного клієнта з метою отримання можливості діяти в найкращих інтересах клієнта шляхом отримання від клієнта чи потенційного клієнта необхідної інформації щодо його знань та досвіду в інвестиційній сфері в обсязі, що відповідає особливості клієнта, характеру та обсягу послуги, що надається

та типу фінансового інструменту чи операції, включаючи їх складність і пов'язані з ними ризики, та містить:

- види послуг, операцій та фінансові інструменти, з якими клієнт знайомий;
- характер, обсяг і частоту операцій клієнта з фінансовими інструментами та період, протягом якого вони були здійснені;
- рівень освіти, поточну професію або колишні професії клієнта або потенційного клієнта.

Інформація, яка надається клієнтом, надає змогу працівникам Торговця оцінити, чи є запропонована/передбачена інвестиційна послуга або фінансовий інструмент доречними для клієнта, такі які відповідають потребам клієнту, в тому числі, відповідають його стійкості до ризиків і здатності нести збитки.

2. У випадку, коли Торговцем пропонується/передбачається надання пакету послуг та/або фінансових інструментів, проводиться оцінка відповідності та доречності всього пакету послуг та/або фінансових інструментів для клієнта чи потенційного клієнта.

3. Працівники Товариства мають право покладатися на інформацію, надану його клієнтами або потенційними клієнтами, якщо тільки вони не знають, або не повинні знати, що інформація є застарілою, неточною або неповною.

4. При наданні інвестиційної послуги професійному клієнту, працівники Торговця мають право припустити, що:

- щодо фінансових інструментів, операцій та послуг, відносно яких він віднесений до категорії професійних, клієнт має необхідний рівень досвіду та знань для цілей цієї глави;
- клієнт фінансово здатний нести будь-які пов'язані інвестиційні ризики, що відповідають інвестиційним цілям цього клієнта, якщо така послуга полягає у наданні інвестиційних порад.

5. Інформація про фінансовий стан клієнта або потенційного клієнта включає інформацію про джерело та розмір його регулярного доходу, його активи, включаючи ліквідні активи, інвестиції та нерухоме майно, а також його регулярні фінансові зобов'язання.

6. Інформація щодо інвестиційних цілей клієнта або потенційного клієнта повинна включати інформацію про тривалість часу, протягом якого клієнт бажає залишатися в інвестиції, його схильність витримувати певний ризик та цілі інвестування.

7. Якщо клієнт є юридичною особою або групою з двох або більше фізичних осіб або якщо одна або більше фізичних осіб представлені іншою фізичною особою, Торговець встановлює (визначає) особу, яка є об'єктом оцінки відповідності й доречності (із зазначенням, від кого повинна бути зібрана інформація про знання та досвід, фінансову ситуацію та інвестиційні цілі

Визначення особи, яка є об'єктом оцінки відповідності й доречності здійснюється таким чином:

- у разі якщо клієнт є юридичною особою: враховуються фінансовий стан та інвестиційні цілі клієнта юридичної особи, а інформація про знання та досвід – фізичної особи-уповноваженого представника юридичної особи;

- у разі якщо клієнт є групою з двох або більше осіб: враховуються фінансовий стан, інвестиційні цілі, знання та досвід одного із двох (трьох) фізичних осіб за домовленістю між цими фізичними особами;

- у разі якщо одна або більше фізичних осіб представлені іншою особою: враховуються фінансовий стан та інвестиційні цілі відповідної фізичної особи-клієнта, а інформація про знання та досвід – фізичної особи, яка є представником відповідної (відповідних) фізичної (фізичних) особи (осіб).

У випадку коли фізична особа представлена іншою фізичною особою або коли юридична особа подала вимогу до Товариства, щоб її віднесли до категорії професійних клієнтів у відповідності до глави 4 розділу VII цього Положення, при проведенні оцінки відповідності й доречності, повинні враховуватись:

– фінансовий стан та інвестиційні цілі юридичної особи або, у випадку фізичної особи, самого клієнта, а не його представника;

– знання та досвід представника фізичної особи або особи, уповноваженої здійснювати операції від імені самого клієнта.

8. Торговець вживає всі необхідні заходи для забезпечення надійності зібраної інформації про своїх клієнтів або потенційних клієнтів, зокрема:

– забезпечує обізнаність клієнтів про важливість надання правдивої та актуальної інформації;

– забезпечує, щоб всі інструменти, такі як методи оцінки схильності до ризиків або методи оцінки знань і досвіду клієнта, які використовуються в процесі оцінки відповідності й доречності, є придатними для цілей клієнта і належним чином розроблені для них, враховуючи виявлені обмеження, які торговці визначають та враховують в процесі такої оцінки;

– забезпечує, щоб питання, які використовуються в процесі оцінки, були зрозумілими клієнтам, забезпечували відображення їх цілей і потреб у повному обсязі, а також інформацію, необхідну для проведення оцінки;

– забезпечує узгодженість інформації про клієнта, наприклад, шляхом її аналізу з метою виявлення неточності у інформації, яка надається клієнтами.

У разі якщо Товариство має триваючі ділові відносини з клієнтом, то він на вимогу клієнта надає йому відповідні процедури для підтримки адекватної та актуальної інформації про клієнтів в тій мірі, в якій це необхідно для виконання вимог пункту 1 цієї глави.

9. Якщо, при наданні інвестиційної послуги або інвестиційної поради, Торговець не отримує інформацію, визначену пунктом 1 цієї глави, Товариство не повинне рекомендувати інвестиційні послуги або фінансові інструменти для клієнта або потенційного клієнта.

10. Працівники Торговця повинні бути спроможними продемонструвати політику та процедури для забезпечення повного уявлення того, що вони розуміють сутність, особливості, включаючи витрати та ризики інвестиційних послуг та фінансових інструментів, обраних для своїх клієнтів, і що вони оцінюють, коли беруть до уваги вартість і складність, чи можуть еквівалентні інвестиційні послуги або фінансові інструменти відповідати особливостям їх клієнтів.

11. При наданні інвестиційних порад Товариство не має права рекомендувати або приймати рішення про вчинення операцій, якщо жодна з послуг або інструментів не підходить для клієнта.

12. При наданні інвестиційних порад, які включають заміну інвестицій, або шляхом продажу одного фінансового інструменту і придбання іншого, або шляхом використання права на заміну одного фінансового інструменту іншим, працівники Торговця повинні зібрати необхідну інформацію про існуючі інвестиції клієнта і рекомендовані нові інвестиції та провести аналіз витрат і переваг такої заміни, щоб вони були спроможними продемонструвати, що переваги такої заміни більші, ніж витрати на неї.

13. У разі періодичного надання Товариством оцінки відповідності і доречності, необхідно переглядати таку оцінку не рідше ніж один раз на рік, з метою покращення послуг для клієнтів. Частота проведення такої оцінки повинна бути збільшена залежно від схильності до сприйняття певного ризику клієнтом та типу рекомендованих фінансових інструментів.

14. Якщо на основі інформації, отриманої від клієнта, працівники Торговця вважають, що фінансові інструменти або послуга не доречні для клієнта або потенційного клієнта, то вони попереджають про це цього клієнта чи потенційного клієнта. Це попередження може бути надано письмово у довільній формі.

Якщо клієнти чи потенційні клієнти не надають відповідну інформацію, або якщо вони надають недостатню інформацію стосовно їхніх знань і досвіду, то працівники Товариства попереджають їх, що вони не в змозі визначити, чи є передбачена послуга чи передбачені

фінансові інструменти доречними для них. Це попередження може бути надано письмово у довільній формі.

2. Вимоги до ведення Торговцем внутрішнього обліку щодо оцінки відповідності та доречності

1. Працівники Товариства:

1.1. визначають, чи має їх клієнт необхідний досвід і знання для того, щоб зрозуміти ризики, пов'язані з фінансовим інструментом або інвестиційною послугою, яка пропонується або запитується клієнтом, при оцінці того, чи є інвестиційна послуга, доречною для клієнта.

1.2. мають право припустити, що професійний клієнт має необхідний досвід і знання для того, щоб зрозуміти ризики, пов'язані з цими конкретними інвестиційними послугами або операціями, або типами операцій або фінансовими інструментами, за якими клієнт був віднесений Товариством до категорії професійних клієнтів.

2. У разі проведення оцінки відповідності та доречності Торговець в електронному журналі веде внутрішній облік проведених оцінок відповідності й доречності, інформація щодо яких містить наступне:

- результат оцінки відповідності й доречності;
- будь-яке попередження, надане клієнту, де інвестиційна послуга оцінювалась як потенційно неприйнятна для клієнта, чи попросив клієнт продовжити операцію, незважаючи на попередження та чи прийняв Торговець на прохання клієнта рішення щодо продовження операції;

- будь-яке попередження, надане клієнту, якщо клієнт не надав достатньої інформації, щоб дати Товариству можливість провести оцінку відповідності й доречності, чи надав прохання клієнт продовжити операцію, незважаючи на це попередження та чи прийняв Торговець, на прохання клієнта, рішення щодо продовження операції.

2. Виключення щодо проведення оцінки відповідності й доречності

Працівники Торговця при наданні інвестиційних послуг, які складаються лише з виконання або приймання та виставлення замовлень клієнтів, мають право надавати такі послуги своїм клієнтам без необхідності отримання відповідної інформації від них та проведення оцінки відповідності й доречності, якщо при цьому одночасно виконуються наступні умови:

1) послуги стосуються таких фінансових інструментів:

- акцій, допущених до торгів на фондових біржах (в тому числі іноземних фондових біржах відповідно до Переліку іноземних фондових бірж, на яких мають бути допущені до обігу цінні папери іноземних емітентів, що мають намір отримати допуск до обігу цінних паперів на території України, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 10 вересня 2013 року № 1754, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 вересня 2013 року за № 1672/24204, зі змінами (далі – Перелік іноземних фондових бірж), за винятком акцій корпоративних інвестиційних фондів, які не є відкритого типу;

- облігацій, допущених до торгів на фондових біржах (в тому числі іноземних фондових біржах відповідно до Переліку іноземних фондових бірж), за винятком облігацій, у які включений дериватив або які мають структуру, яка ускладнює розуміння клієнтом пов'язаного з ними ризику;

- ощадних (депозитних) сертифікатів;

2) на емітентів фінансових інструментів поширюються вимоги щодо опублікування періодичної та регулярної інформації, а також подання відповідної звітності до органів нагляду;

3) послуга надається за ініціативою клієнта або потенційного клієнта;

4) клієнт або потенційний клієнт проінформований про те, що при наданні цієї послуги Торговець не зобов'язаний оцінювати відповідність і доречність фінансового інструмента чи послуги, що надається або пропонується.

5) Товариство виконує свої обов'язки щодо дотримання процедур, спрямованих на врегулювання та запобігання конфлікту інтересів.

Керуючись положеннями цієї глави Торговець не проводить оцінку відповідності й доречності фінансового інструмента чи послуги, що надається або пропонується, письмово інформуючи про це клієнтів у Інформаційній довідці, факт ознайомлення з якою клієнт підтверджує своїм підписом та яка міститься з відповідними документами кожного договору доручення (комісії).

Х. Порядок провадження діяльності з торгівлі фінансовими інструментами за видами діяльності, на які Інвестиційна фірма має відповідні ліцензії.

З урахуванням наявної ліцензії Торговець може укласти такі договори:

Генеральний договір – договір, укладений між Торговцем та фізичною або юридичною особою (юридичною особою – нерезидентом), з метою надання інвестиційних послуг та/або здійснення дій чи надання послуг, пов'язаних з такими послугами;

Договір комісії – договір, за яким одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити певні юридичні дії щодо фінансових інструментів від свого імені за рахунок комітента;

Договір доручення – договір, за яким одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити певні юридичні дії щодо фінансових інструментів від імені та за рахунок другої сторони (довірителя), включаючи внесення змін до договору або розірвання такого договору;

Договір купівлі-продажу (міни) – здійснення Торговцем купівлі, продажу, міни фінансових інструментів в інтересах клієнта та за його рахунок, в інтересах та за рахунок клієнта номінального утримувача/клієнта клієнта номінального утримувача відповідно до умов укладеного з клієнтом договору комісії, договору доручення, або наданого клієнтом замовлення до генерального договору;

Договір РЕПО – здійснення Торговцем у власних інтересах або в інтересах та за рахунок клієнта або в інтересах та за рахунок клієнта номінального утримувача/клієнта клієнта номінального утримувача купівлі (продажу) фінансових інструментів (на підставі укладених з клієнтом договорів комісії, доручення, управління, або замовлень клієнта до генерального договору) із зобов'язанням зворотного продажу (купівлі) через визначений строк або на вимогу однієї із сторін за заздалегідь обумовленою ціною;

Договір позики фінансових інструментів – здійснення Торговцем у власних інтересах або в інтересах та за рахунок клієнта або в інтересах та за рахунок клієнта номінального утримувача/клієнта клієнта номінального утримувача операцій з передання у власність іншій стороні (позичальнику) або отримання у власність від іншої сторони певної кількості фінансових інструментів з відповідними реквізитами ідентифікації з обов'язком їх повернення через визначений строк або на вимогу однієї із сторін.

1. Вимоги до генерального договору

1. Предметом генерального договору є встановлення порядку надання Торговцем інвестиційних послуг клієнту та/або здійснення дій чи надання послуг, пов'язаних з такими послугами, в залежності від результатів проведеного Товариством оцінювання клієнта.

Предметом генерального договору, який укладається між двома Торговцями або Торговцем та іноземною інвестиційною фірмою, є встановлення порядку надання взаємних інвестиційних послуг та/або здійснення дій чи надання послуг, пов'язаних з такими послугами, між такими особами. При укладанні такого генерального договору обидві особи можуть виступати одна до одної у якості клієнта та надавача інвестиційних послуг.

2. Генеральний договір, який укладається між Торговцем та клієнтом, крім вимог, визначених главою I розділу IV цього Положення, повинен містити:

- результати проведеного оцінювання клієнта;
- порядок проведення оцінювання клієнтів;
- порядок взаємодії Торговця з різними категоріями клієнтів;

- порядок проведення повторного оцінювання клієнта;
- перелік інвестиційних послуг, які можуть надаватись клієнту;
- порядок, спосіб та форму надання клієнтом замовлень та інших розпоряджень, доручень;
- порядок опрацювання та виконання замовлень та інших розпоряджень, доручень клієнта;
- права та обов'язки сторін договору;
- політику щодо конфлікту інтересів;
- строк дії договору;
- декларацію про фактори ризиків;
- підтвердження, що інформація про загальний характер та/або джерела потенційного конфлікту інтересів надана клієнту;
- порядок обміну інформацією між сторонами договору;
- політику найкращого виконання замовлення;
- процедури захисту інформації.

У випадку коли генеральний договір укладається шляхом приєднання клієнта до нього, такий договір складається з публічної частини та індивідуальної частини, підписанням якої клієнт приєднується до договору в цілому.

Індивідуальна частина генерального договору укладається з клієнтом у письмовій формі (у паперовому вигляді або у вигляді електронного документа) з обов'язковим зазначенням у такому договорі умов, передбачених абзацами першим, третім – сьомим, десятим – п'ятнадцятим пункту 4 глави 1 розділу IV та абзацами другим, дев'ятим, одинадцятим, тринадцятим пункту 2 глави 1 цього розділу Положення.

Генеральний договір у разі, якщо Торговець буде діяти стосовно клієнта як комісіонер, має містити умови абзаців восьмого (крім договорів, у яких клієнтом Товариства є компанія з управління активами, що діє в інтересах інституційних інвесторів) та дев'ятого пункту 2 глави 3 цього розділу. У випадку, якщо Товариство буде діяти стосовно клієнта як повірений, генеральний договір має містити умови абзацу восьмого пункту 2 глави 2 цього розділу.

Крім вищезазначених умов, генеральний договір може передбачати надання клієнтом Торговцю права передавати виконання його замовлень, відповідно до яких Товариство виступає стосовно нього комісіонером, іншому Торговцю, надання Товариством клієнту супутніх послуг, зокрема, інформаційних та консультаційних послуг, інвестиційних порад, послуг, пов'язаних з виконанням функцій керуючого рахунком у цінних паперах клієнта у депозитарній установі, тощо.

3. *Маржинальна операція* – купівля-продаж фінансових інструментів, що здійснюється Торговцем на підставі замовлення клієнта у разі, якщо в момент укладання договору купівлі-продажу суми коштів або кількості фінансових інструментів, дані щодо яких обліковуються у внутрішньому обліку Торговця на рахунку клієнта, з урахуванням вимог та зобов'язань з поставки та/або отримання коштів та/або фінансових інструментів за раніше укладеними договорами, недостатньо для виконання зобов'язань за таким договором, та виконання зобов'язань (розрахунок) за цим договором перед іншою стороною договору здійснюється Торговцем (комісіонером) з подальшим урегулюванням (виконанням) клієнтом (комітентом) зобов'язань перед Торговцем згідно з умовами генерального договору;

Для здійснення маржинальних операцій Торговець укладає з клієнтом додатковий договір до генерального договору, в якому визначаються:

- порядок надання послуги з купівлі-продажу фінансових інструментів при здійсненні маржинальних операцій;
- розмір та порядок одержання плати за послуги з купівлі-продажу фінансових інструментів, обумовлені особливостями маржинальних операцій;
- рівень маржі (граничний рівень, рівень для направлення вимоги та критичний рівень);
- розмір дисконтів;

опис фінансових інструментів, які можуть бути предметом забезпечення при маржинальних операціях;

застереження стосовно купівлі Торговцем фінансових інструментів за кошти клієнта, що складають забезпечення;

застереження про можливість продажу Торговцем фінансових інструментів, які можуть бути предметом забезпечення, на фондових біржах при врегулюванні зобов'язань клієнта перед Торговцем;

застереження щодо ризиків, які виникають при здійсненні маржинальних операцій, зокрема ціновий ризик за активами, набутими за власні кошти, та активами, переданими як забезпечення зобов'язань перед Торговцем, ризику втрати доходу, ризику втрати коштів або ризику втрат, розмір яких перебільшує розмір власних коштів клієнта при примусовому закритті клієнтських позицій; ризику невиконання чи часткового виконання маржинальних операцій за рішенням Торговця тощо;

право Торговця примусово реалізовувати фінансові інструменти, що належать клієнту, або купувати фінансові інструменти за рахунок коштів клієнта з метою виконання зобов'язань клієнта перед Торговцем за маржинальними операціями, якщо рівень маржі менший за критичний рівень маржі.

При цьому, невід'ємною частиною такого додаткового договору є підписана Торговцем та клієнтом згода (відмова) клієнта окремо за кожною позицією щодо особливостей провадження брокерської діяльності з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта про те, що клієнт ознайомлений з умовами надання послуги з купівлі-продажу фінансових інструментів при здійсненні маржинальних операцій та ризиками, що виникають при їх провадженні, а також умовами надання клієнтом належних йому фінансових інструментів та коштів Торговцю.

Крім того, додатковий договір до генерального договору, що передбачає здійснення Торговцем маржинальних операцій може містити:

право Торговця розпоряджатися коштами клієнта з метою придбання фінансових інструментів у розмірі, достатньому для проведення розрахунків за зобов'язаннями клієнта перед Торговцем;

право Торговця продати (продавати) фінансові інструменти, дані щодо яких обліковуються на рахунку внутрішнього обліку клієнта, в обсязі, достатньому для виконання клієнтом його зобов'язань перед Торговцем;

право Торговця здійснити реалізацію фінансових інструментів клієнта, що становлять забезпечення, або купівлю фінансових інструментів за рахунок коштів клієнта, що становлять забезпечення, у кількості, достатній для погашення зобов'язань клієнта, які виникли в результаті здійснення Торговцем маржинальних операцій в інтересах клієнта, якщо рівень маржі стає менше критичного рівня маржі в результаті здійснення Торговцем маржинальних операцій в інтересах клієнта, а також в інших випадках, передбачених законодавством про фінансові інструменти;

4. Для здійснення операцій РЕПО Торговець укладає з клієнтом додатковий договір до генерального договору, який визначає особливості надання послуг з проведення таких операцій та може містити інформацію передбачену розділом IX Вимог №641 або главою 5 цього розділу.

5. Для надання Торговцем (субкомісіонером) іншому Торговцю, який виступає клієнтом (комітентом) стосовно субкомісіонера, певного виду послуги з купівлі, продажу, здійснення операції РЕПО, позики або міни фінансових інструментів від свого імені за рахунок та в інтересах клієнта (комітента) іншого Торговця, а у випадку коли клієнтом такого Торговця є номінальний утримувач – за рахунок та в інтересах клієнта номінального утримувача/ клієнта клієнта номінального утримувача, Торговець укладає з іншим Торговцем додатковий договір до генерального договору (договір субкомісії).

Такий додатковий договір, має містити, зокрема:

– реквізити ідентифікації фінансового інструменту;

– кількість фінансових інструментів або інших фінансових інструментів (у разі придбання фінансових інструментів інституту спільного інвестування у емітента їх кількість визначається з урахуванням статті 56 Закону України «Про інститути спільного інвестування»);

– суму (орієнтовну суму) договору та/або дохідність (для боргових фінансових інструментів) або порядок її визначення. У разі укладання договору субкомісії на купівлю облігацій внутрішніх державних позик під час їх розміщення шляхом проведення Міністерством фінансів України аукціонного продажу дохідність у договорі може не зазначатися;

– термін/строк та умови оплати фінансових інструментів, які є об'єктами цивільних прав за договором;

– строк та умови здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти;

– спосіб проведення розрахунків за договором купівлі/продажу (з дотриманням/без дотримання принципу «поставка цінних паперів проти оплати») (крім випадків здійснення операцій поза межами України);

– обсяг повноважень та обов'язків Торговця як керуючого рахунком у цінних паперах клієнта Торговця, який за договором субкомісії виступає комітентом, в депозитарній установі (склад, зміст, час дії повноважень, порядок взаємодії керуючого рахунком та клієнта щодо управління рахунком у цінних паперах цього клієнта), обов'язково зазначається у разі, якщо договором, який вчинений в Україні, передбачається спосіб розрахунків без дотримання принципу «поставка цінних паперів проти оплати»;

– обов'язок клієнта переказати кошти на поточний рахунок Торговця для розрахунків за фінансові інструменти та обов'язок Торговця за розпорядженням клієнта переказати кошти, отримані в розрахунок за фінансові інструменти, на поточний рахунок клієнта (крім випадків здійснення операцій поза межами України);

– строк дії договору (за необхідності);

– місце укладення договору, що укладається на виконання договору субкомісії (на фондовій біржі/поза фондовою біржою) (крім випадків здійснення операцій поза межами України);

– підтвердження, що інформація про загальний характер та/або джерела потенційного конфлікту інтересів надана клієнту.

6. При укладанні договору субкомісії на виконання певного виду послуг, предметом якого є державні облігації України, зазначення міжнародного ідентифікаційного номеру фінансових інструментів в реквізитах ідентифікації фінансового інструменту не є обов'язковим.

Договір субкомісії обов'язково повинен містити серію, номер, дату видачі ліцензії (у разі наявності) та/або дату і номер рішення НКЦПФР про видачу ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами на ринках капіталу Торговці, які за цим договором виступають як комітенти та субкомісіонери.

7. Генеральний договір повинен передбачати можливість проведення повторного оцінювання клієнта на його письмову вимогу щодо віднесення себе до іншої категорії клієнтів, або взагалі, або стосовно однієї чи більше інвестиційних послуг та/або операції(й) та/або стосовно фінансового(их) інструменту(ів).

Генеральний договір, який укладається Торговцем з клієнтом, який за результатом проведеного оцінювання був віднесений Торговцем до категорії непрофесійних клієнтів, повинен передбачати більш високий рівень захисту такого клієнта.

2. Вимоги до договору доручення

1. *Предметом договору доручення є надання Торговцем (повіреном) певного виду послуги з укладення договору (договорів) купівлі, продажу, позики або міни фінансових інструментів, здійснення операції РЕПО від імені клієнта (довірителя) та за його рахунок, а*

у випадку коли клієнтом Торговця є номінальний утримувач – за рахунок клієнта номінального утримувача / клієнта клієнта номінального утримувача.

2. Договір доручення, крім вимог, визначених главою 1 розділу IV цього Положення, містить, зокрема:

- результати проведеного оцінювання клієнта;
- порядок проведення оцінювання клієнтів;
- реквізити ідентифікації фінансового інструменту;
- кількість фінансових інструментів або інших фінансових інструментів (у разі придбання фінансових інструментів інституту спільного інвестування у емітента їх кількість визначається з урахуванням статті 56 Закону України «Про інститути спільного інвестування»);
- суму (орієнтовну суму) договору та/або дохідність (для боргових фінансових інструментів) або порядок її визначення;
- термін/строк та умови оплати фінансових інструментів, які є об'єктами цивільних прав за договором;
- строк та умови здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти;
- спосіб проведення розрахунків за договором купівлі/продажу (з дотриманням/без дотримання принципу «поставка цінних паперів проти оплати») (крім випадків здійснення операцій поза межами України);
- порядок проведення розрахунків за придбані або продані фінансові інструменти (розрахунки за договорами щодо фінансових інструментів здійснюються клієнтом самостійно або через торговця);
- строк дії договору (за необхідності);
- місце укладення договору, що укладається на виконання договору доручення (на фондовій біржі/поза фондовою біржою) (крім випадків здійснення операцій поза межами України);
- підтвердження, що інформація про загальний характер та/або джерела потенційного конфлікту інтересів надана клієнту.

При укладенні договору доручення на виконання певного виду послуг, предметом якого є державні облигації України, зазначення міжнародного ідентифікаційного номеру фінансових інструментів в реквізитах ідентифікації фінансового інструменту не є обов'язковим.

3. Договір доручення може містити іншу необхідну інформацію, зокрема призначення Торговця керуючим рахунком у цінних паперах клієнта у депозитарній установі із визначенням обсягу його повноважень та обов'язків як керуючого рахунком (склад, зміст, час дії повноважень, порядок взаємодії керуючого рахунком та клієнта щодо управління рахунком у цінних паперах цього клієнта) тощо.

4. Дата виконання договору доручення визначається залежно від умов договору та порядку проведення розрахунків за договором, що укладається на виконання цього договору.

Якщо розрахунки за договором, що укладається на виконання договору доручення, здійснюються через Торговця, дата виконання договору доручення не може передувати даті виконання такого договору.

Якщо розрахунки за договором, що укладається на виконання договору доручення, здійснюються клієнтом самостійно, датою виконання договору доручення є дата підписання документа, який підтверджує виконання сторонами зобов'язань, що передбачені цим договором, та/або дата настання останньої з наступних подій, які можуть відбуватися у будь-якій послідовності: перехід права власності на фінансові інструменти, що є об'єктами цивільних прав за договором, або здійснення оплати за договором, якщо сторони не домовилися про інше.

5. До договору доручення, за яким одна сторона (повірений) зобов'язується від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) вчинити певні юридичні дії, а саме внести зміни до договору доручення та/або договору, що укладається на виконання договору доручення, або

розірвати договір доручення, договір, що укладається на виконання договору доручення, не застосовуються вимоги, встановлені цією главою.

3. Вимоги до договору комісії

1. Предметом договору комісії є надання Торговцем (комісіонером) клієнту (комітенту) певного виду послуги з укладання договору (договорів) купівлі, продажу, позики або міни фінансових інструментів, здійснення операції РЕПО від свого імені за рахунок та в інтересах клієнта чи за рахунок та в інтересах клієнта номінального утримувача/ клієнта клієнта номінального утримувача.

2. Договір комісії, крім вимог, визначених главою 1 розділу IV цього Положення, має містити, зокрема:

- результати проведеного оцінювання клієнта;
- порядок проведення оцінювання клієнтів;
- реквізити ідентифікації фінансового інструменту;
- кількість фінансових інструментів (у разі придбання фінансових інструментів інституту спільного інвестування у емітента їх кількість визначається з урахуванням статті 56 Закону України «Про інститути спільного інвестування»);
- суму (орієнтовну суму) договору та/або дохідність (для боргових фінансових інструментів) або порядок її визначення. У разі укладання договору комісії на купівлю облігацій внутрішніх державних позик під час їх розміщення шляхом проведення Міністерством фінансів України аукціонного продажу дохідність у договорі може не зазначатися;
- термін/строк та умови оплати фінансових інструментів, які є об'єктами цивільних прав за договором;
- строк та умови здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти;
- спосіб проведення розрахунків за договором купівлі/продажу (з дотриманням/без дотримання принципу «поставка цінних паперів проти оплати») (крім випадків здійснення операцій поза межами України);
- обсяг повноважень та обов'язків Торговця як керуючого рахунком у цінних паперах клієнта в депозитарній установі (склад, зміст, час дії повноважень, порядок взаємодії керуючого рахунком та клієнта щодо управління рахунком у цінних паперах цього клієнта), обов'язково зазначається у разі, якщо договором, який вчинений в Україні, передбачається спосіб розрахунків без дотримання принципу «поставка цінних паперів проти оплати»;
- обов'язок клієнта переказати кошти на поточний рахунок Торговця для розрахунків за фінансові інструменти та обов'язок Торговця за розпорядженням клієнта переказати кошти, отримані в розрахунок за фінансові інструменти, на поточний рахунок клієнта (крім випадків здійснення операцій поза межами України);
- строк дії договору (за необхідності);
- місце укладення договору, що на виконання договору комісії (на фондовій біржі/поза фондовою біржою) (крім випадків здійснення операцій поза межами України);
- підтвердження, що інформація про загальний характер та/або джерела потенційного конфлікту інтересів надана клієнту.

При укладанні договору комісії на виконання певного виду послуг, предметом якого є державні облігації України, зазначення міжнародного ідентифікаційного номеру фінансових інструментів в реквізитах ідентифікації фінансового інструменту не є обов'язковим.

4. Вимоги до договору купівлі-продажу (міни)

1. Договір купівлі-продажу (міни) крім вимог, визначених главою 1 розділу IV цього Положення, містить, зокрема:

- реквізити ідентифікації договору, на виконання якого укладено договір купівлі-продажу (міни) (за винятком договорів, що укладаються на фондових біржах);
- реквізити ідентифікації фінансового інструменту або інших об'єктів цивільних прав;

– кількість фінансових інструментів (у разі придбання фінансових інструментів інституту спільного інвестування у емітента їх кількість визначається з урахуванням статті 56 Закону України «Про інститути спільного інвестування») або інших об'єктів цивільних прав;

– суму договору або порядок її визначення на дату проведення розрахунків;
– термін/строк та умови оплати фінансових інструментів, які є об'єктом цивільних прав за договором;

– строк та умови здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти;
– спосіб проведення розрахунків (з дотриманням/без дотримання принципу «поставка фінансових інструментів проти оплати») (крім випадків здійснення операцій поза межами України);

– порядок внесення змін до договору у випадку анулювання ліцензії Торговця.

5. Вимоги до договору РЕПО

1. Договір РЕПО, укладений Торговцем у власних інтересах, повинен відповідати вимогам, визначеним в главі 1 розділу IV цього Положення та абзацах третьому та четвертому пункту 1 глави 4 цього розділу.

Договір РЕПО, укладений Торговцем в інтересах та за рахунок клієнта або в інтересах та за рахунок клієнта номінального утримувача / клієнта клієнта номінального утримувача відповідно до умов укладеного з клієнтом договору комісії, договору доручення або наданого клієнтом замовлення до генерального договору, повинен відповідати вимогам, визначеним в главі 1 розділу IV цього Положення та абзацах другому – четвертому пункту 1 глави 4 цього розділу.

Укладення договорів РЕПО на фондовій біржі здійснюється з урахуванням норм Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого рішенням Національної комісії з фінансових інструментів та фондового ринку від 22 листопада 2012 року № 1688, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2082/22394.

2. Крім вимог, визначених у пункті 1 цієї глави, договір РЕПО (за винятком договорів РЕПО, що укладаються на фондових біржах) повинен містити:

– ціну фінансових інструментів за першою та другою частинами операції РЕПО;
– строк та умови оплати фінансових інструментів, які є об'єктом цивільних прав за договором, за першою та другою частинами операції РЕПО;

– строк та умови здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти за першою та другою частинами операції РЕПО;

– порядок розірвання договору внаслідок невиконання або неналежного виконання однією із сторін умов договору, у тому числі порядок інформування сторін про розірвання договору;

– порядок зарахування зустрічних вимог при односторонній відмові від другої частини операції внаслідок невиконання або неналежного виконання іншою стороною умов договору РЕПО;

– спосіб проведення розрахунків (з дотриманням/без дотримання принципу «поставка цінних паперів проти оплати») за першою та другою частинами операції РЕПО.

3. Договір РЕПО може містити:

порядок врегулювання взаємних вимог і зобов'язань сторін у разі зміни співвідношення між ринковою вартістю фінансових інструментів і розміром відповідного зобов'язання (сумою зобов'язання) протягом строку РЕПО;

порядок розрахунку ціни фінансових інструментів за другою частиною операції РЕПО у випадку її виконання в інший строк, ніж передбачено договором.

4. Зобов'язання щодо виконання другої частини операції РЕПО у сторін договору РЕПО виникає тільки за умови повного виконання ними зобов'язань за першою частиною РЕПО.

Датою виконання договору РЕПО є дата повного виконання сторонами зобов'язань за другою частиною операції РЕПО.

Датою розірвання договору РЕПО є дата прийняття однією із сторін рішення про розірвання договору РЕПО внаслідок не виконання або неналежного виконання іншою стороною зобов'язань за другою частиною операції РЕПО.

6. Вимоги до договору позики

1. Предметом договору позики фінансових інструментів не можуть бути:

– облігації, строк погашення яких настає протягом строку виконання зобов'язань за договором позики;

– облігації, за якими передбачається виплата відсоткових доходів протягом строку виконання зобов'язань за договором позики.

Договір позики укладається виключно на позабіржовому ринку.

2. Договір позики, укладений Торговець в інтересах та за рахунок клієнта або в інтересах та за рахунок клієнта номінального утримувача/ клієнта клієнта номінального утримувача відповідно до умов укладеного з клієнтом договору комісії, договору доручення, договору про управління або наданого клієнтом замовлення до генерального договору, повинен відповідати вимогам, визначеним в главі 1 розділу IV цього Положення та абзацах другому-четвертому пункту 1 глави 4 цього розділу.

3. Крім вимог, визначених у пункті 2 цієї глави, договір позики фінансових інструментів повинен містити:

строк та умови здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти від позикодавця до позичальника;

строк та умови здійснення переходу прав власності на фінансові інструменти від позичальника до позикодавця;

порядок розірвання договору внаслідок невиконання або неналежного виконання однією із сторін умов договору, у тому числі порядок інформування сторін про розірвання договору;

розмір та порядок сплати винагороди позикодавцю;

зобов'язання щодо сплати неустойки, яка нараховується від дати, коли фінансові інструменти мали бути повернуті, до дати їх фактичного повернення (переходу права власності від позичальника до позикодавця).

4. Датою виконання договору позики є остання з таких подій, що можуть відбуватись в будь-якій послідовності, дата переходу прав власності на фінансові інструменти від позичальника до позикодавця та дата оплати винагороди позикодавцю.

XI. Порядок ведення обліку та подання звітності щодо операцій з цінними паперами

1. Торговець здійснює свою професійну діяльність за допомогою програмно-технічного комплексу – сукупності технічних та програмних засобів, засобів комунікацій, засобів зберігання даних, що забезпечують виконання функцій, пов'язаних з наданням послуг з торгівлі фінансовими інструментами та веденням внутрішнього обліку.

2. Об'єктами внутрішнього обліку Торговця є:

– договори, укладені Торговцем при здійсненні ним брокерської діяльності, замовлення клієнтів, операції на ринку деривативних фінансових інструментів, інші операції з цінними паперами або іншими фінансовими інструментами та грошовими коштами, а також пов'язані з ними права та зобов'язання;

– фінансові інструменти, які є об'єктами цивільних прав за правочинами, їх рух;

– грошові кошти, отримані внаслідок здійснення правочинів з фінансовими інструментами, їх рух.

3. Внутрішній облік ведеться в грошовому вираженні з урахуванням вимог валютного законодавства та в кількісному вираженні в одиницях цінних паперів та інших фінансових інструментів певного виду.

4. Записи у системі внутрішнього обліку Торговця зберігаються у спосіб, доступний для подальшого використання НКЦПФР, і в такій формі, що виконуються такі умови:

–НКЦПФР має можливість легко отримати доступ до них і відтворити кожен ключову стадію обробки кожного правочину;

– будь-які виправлення чи інші поправки та зміст записів до таких виправлень або поправок можуть бути легко встановлені;

– неможливо маніпулювати чи змінювати записи іншим чином;

– існує можливість використання із залученням засобів ІТ або будь-якого іншого ефективного використання, якщо аналіз даних неможливо легко здійснити у зв'язку із обсягом та характером даних;

– внутрішні положення Торговця відповідають вимогам ведення обліку, незалежно від технології, що використовується.

5. Залежно від виду своєї професійної діяльності Торговець зберігає документи, у тому числі документи, зазначені у додатку 2 до Вимог №640, а саме:

5.1. щодо оцінювання клієнтів: інформацію, яка надавалась клієнтам та потенційним клієнтам; договори укладені з клієнтами; результати проведених оцінок відповідності й доречності;

5.2. щодо обробки замовлень: порядок обробки замовлень (наказів, розпоряджень, доручень);

5.3. щодо клієнтських замовлень та правочинів за ними: записи замовлень клієнтів (наказів, розпоряджень, доручень), записи правочинів та обробки замовлень;

5.4. щодо звітності перед клієнтами: звітність щодо послуг, що надається клієнтам

5.5. щодо спілкування з клієнтами: інформація про витрати та супутні витрати; Інформація про Торговця та його послуги, фінансові інструменти та захист активів клієнта; інформація для клієнтів, а саме записи спілкування; маркетингові повідомлення (крім усної форми); інвестиційні поради для непрофесійних клієнтів;

5.6. щодо організаційних вимог: внутрішня організація Торговця; звіти з комплаєнсу; записи про конфлікт інтересів; стимули; звіти про управління ризиками; звіти про внутрішній аудит; записи про розгляд скарг; звіти про особисті угоди.

Перелік записів, зазначених у додатку 2 до Вимог №640, не звільняє Торговця від будь-яких інших обов'язків із збереження інформації, що передбачено законодавством.

6. Торговець також повинен у письмовій формі вести облік будь-яких внутрішніх документів, політик та процедур, які від нього вимагаються відповідно до законодавства.

7. Записи та документи, які визначають відповідні права та обов'язки Торговця та клієнта за договором про надання послуг, або умови, на яких Торговець надає послуги клієнту, зберігаються протягом всього терміну тривалості ділових відносин з клієнтом.

8. Торговець повинен вести облік замовлень та подальших доручень (розпоряджень), пов'язаних з ними, отриманих від клієнта, а також прийнятих Торговцем рішень щодо вчинення правочинів на їх виконання та негайно реєструвати та зберігати інформацію, зазначену у розділі 1 додатку 3 до Вимог №640 в тій мірі, в якій вона застосовується до замовлення чи прийнятого Торговцем рішення щодо нього, а саме:

8.1. Реквізити клієнта;

8.2. Реквізити відповідної особи, що діє від імені клієнта;

8.3. Позначення для ідентифікації трейдера, відповідального в торговці за прийняття інвестиційного рішення;

8.4. Позначення для визначення алгоритму, відповідального в торговці за прийняття інвестиційного рішення;

8.5. Індикатор купівлі/продажу;

8.6. Ідентифікація фінансового інструменту;

- 8.7. Ціна за одиницю та позначення ціни договору;
- 8.8. Загальна сума договору;
- 8.9. Валюта 1;
- 8.10. Валюта 2 (за наявності);
- 8.11. Початкова кількість та позначення кількості;
- 8.12. Термін дії замовлення;
- 8.13. Тип замовлення;
- 8.14. Будь-які інші деталі, умови та особливі інструкції від клієнта;
- 8.15. Дата та час надходження замовлення (доручення, наказу), дата і час, коли рішення про вчинення правочину було прийняте.

9. Торговець повинен вести облік вчинених, на виконання замовлень та подальших доручень (розпоряджень) пов'язаних з ними, отриманих від клієнта, правочинів та негайно реєструвати та зберігати інформацію, зазначену у розділі 2 додатку 3 до Вимог №640 в тій мірі, в якій вона застосовується до замовлення чи прийнятого рішення про вчинення правочину, а саме:

- 9.1. Реквізити клієнта;
- 9.2. Реквізити відповідної особи, що діє від імені клієнта;
- 9.3. Позначення для ідентифікації трейдера, відповідального в торгівці за прийняття інвестиційного рішення;
- 9.4. Позначення для визначення алгоритму, відповідального в торгівці за прийняття інвестиційного рішення;
- 9.5. Реєстраційний номер договору;
- 9.6. Позначення для ідентифікації заявки;
- 9.7. Ідентифікаційний код заявки, присвоєний фондовою біржою після її отримання;
- 9.8. Код фондової біржі, на якій було подано заявку;
- 9.9. Реквізити особи, яка прийняла заявку;
- 9.10. Позначення продавець чи покупець;
- 9.11. Позначення заявка від свого імені або від імені клієнта;
- 9.12. Позначення для визначення трейдера, відповідального за виконання;
- 9.13. Позначення для ідентифікації алгоритму, відповідального за виконання;
- 9.14. Індикатор купівлі/продажу;
- 9.15. Ідентифікація фінансового інструменту;
- 9.16. Базовий актив;
- 9.17. Ідентифікатор Put/Call;
- 9.18. Ціна виконання;
- 9.19. Передплата;
- 9.20. Спосіб поставки;
- 9.21. Тип опціону;
- 9.22. Термін виконання;
- 9.23. Ціна за одиницю з позначенням одиниці виміру;
- 9.24. Сума;
- 9.25. Валюта 1;
- 9.26. Валюта 2 (за наявності);
- 9.27. Кількість, що залишилася;
- 9.28. Змінена кількість;
- 9.29. Виконана кількість;
- 9.30. Дата і час подання заявки або рішення про правочин;
- 9.31. Дата та час будь-якого повідомлення, яке передається та одержується з фондової біржі щодо будь-яких подій, що впливають на заявку;
- 9.32. Дата та час будь-якого повідомлення, яке передається та одержується від іншого торговця щодо будь-яких подій, що впливають на заявку;

9.33. Будь-яке повідомлення, яке передане та отримане від фондової біржі, у зв'язку з заявками, розміщеними торговцем;

9.34. Будь-які інші деталі та умови, які були передані та отримані від іншого торговця у зв'язку з заявкою;

9.35. Послідовність кожної розміщеної заявки, щоб відобразити хронологію кожної події, яка впливає на неї, включаючи, але не обмежуючись цим, модифікації, скасування та виконання.

10. Торговець складає та подає до НКЦПФР місячні, нерегулярні та квартальні адміністративні дані у вигляді електронних документів відповідно до нормативно-правового акту НКЦПФР щодо подання адміністративних даних та інформації у вигляді електронних документів до НКЦПФР.

Адміністративні дані складаються з довідок, склад та структура яких визначені нормативно-правовим актом НКЦПФР. Всі довідки мають бути заповнені, містити достовірну та повну інформацію.

Торговець подає дані до центрального апарату НКЦПФР у строки, визначені законодавством.

Торговець подає до загальнодоступної інформаційної бази даних НКЦПФР про ринок цінних паперів для подальшого розміщення інформацію про всі вчинені поза організованим ринком ним або за його участю правочини щодо емісійних цінних паперів протягом трьох робочих днів після дати виникнення (виконання) правочину щодо емісійних цінних паперів за формою, визначеною нормативно-правовим актом НКЦПФР щодо подання та розміщення інформації в загальнодоступній інформаційній базі даних НКЦПФР.

Торговець у процесі провадження професійної діяльності подає до НКЦПФР відомості та документи відповідно до вимог нормативно-правового акту НКЦПФР щодо ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу з торгівлі фінансовими інструментами.

ХІІ. Порядок ведення обліку та подання звітності щодо коштів клієнта.

1. Торговець здійснює окремо облік грошових коштів клієнтів, які передані йому для здійснення операцій з фінансовими інструментами, окремо облік грошових коштів клієнтів відповідно до укладених договорів та окремо облік власних грошових коштів.

2. Торговець після здійснення відповідних дій щодо виконання замовлення (доручення, розпорядження) клієнта, зокрема виставлення заявки на організованому ринку, крім випадків, коли здійснюється діяльність з управління цінними паперами, виконує наступні дії:

– негайно надає клієнту на надійному носії важливу інформацію щодо виконання цього замовлення;

– відправляє клієнту повідомлення на надійному носії, що підтверджує виконання замовлення, не пізніше першого робочого дня після виконання або, якщо підтвердження отримано Торговцем від третьої сторони, не пізніше першого робочого дня після отримання підтвердження від третьої сторони. Таке повідомлення не відправляється Торговцем, якщо підтвердження буде містити ту ж інформацію, що й підтвердження, яке негайно надсилається клієнту іншою особою.

3. Крім надання інформації, передбаченої вище, Торговець надає клієнту, за його запитом, інформацію про стан виконання його замовлення.

4. У випадку отримання замовлень клієнтів, що стосуються цінних паперів інститутів спільного інвестування, які виконуються періодично, Торговець повинен або вжити дії, зазначені в абзаці третьому пункту 2 або надавати клієнту не рідше ніж раз у шість місяців інформацію, зазначену в пункті 5, стосовно цих операцій.

5. Повідомлення, зазначене в абзаці третьому пункту 2, містить таку інформацію:

– найменування Торговця;

– ПІБ/найменування клієнта;

– дату виконання замовлення/заявки;

- час виконання замовлення/заявки (за необхідності);
- вид замовлення/заявки;
- реквізити місця вчинення правочину;
- реквізити фінансового інструменту;
- індикатор замовлення/заявки, а саме позначення – купити/продати;
- характер заявки, якщо це не заявка купити/продати;
- кількість фінансових інструментів;
- ціна за одиницю;
- загальна сума;
- обмінний курс, якщо операція включає конвертацію валюти;
- загальну суму комісій і понесених витрат і, якщо клієнт просить, деталізований опис, включаючи суму будь-якої націнки або зменшення ціни, застосованої у випадку, коли операція була здійснена Торговцем за власний рахунок, а Торговець взяв на себе зобов'язання перед клієнтом виконати замовлення з метою отримання якомога кращого результату для клієнта;
- обов'язки клієнта щодо розрахунку за правочином, включаючи термін оплати або поставки, а також відповідні реквізити рахунку, якщо ці відомості та обов'язки раніше не були повідомлені клієнту;
- якщо контрагентом клієнта був сам Торговець або будь-яка особа, що входить до однієї фінансової групи з Торговцем, або інший клієнт Торговця – факт, що це відбулося, за винятком випадків, коли замовлення виконувалося через торговельну систему, що дозволяє торгівлю за анонімними заявками.

Якщо замовлення виконується у декілька етапів, Торговець може надати клієнтові інформацію про ціну кожного етапу виконання або середню ціну. Якщо надається середня ціна, Торговець повинен надати клієнту інформацію про ціну кожного етапу виконання за запитом.

6. Торговець може надавати клієнтам інформацію, зазначену в пункті 5, використовуючи стандартизовані позначення, якщо така інформація містить пояснення використовуваних позначень.

7. Торговець у випадках, коли клієнт обирає отримувати інформацію про виконання замовлення після кожної операції, негайно після здійснення операції надає клієнтові необхідну інформацію щодо операції на надійному носії.

Торговець надсилає клієнту повідомлення, що підтверджує операцію та містить інформацію, зазначену у пункті 5, не пізніше кінця першого робочого дня, наступного за цим виконанням, або, якщо підтвердження отримано Торговцем від третьої сторони не пізніше кінця першого робочого дня після отримання підтвердження від третьої сторони.

Абзац другий цього пункту не застосовується, якщо підтвердження містить таку ж інформацію, як підтвердження, яке має негайно направити клієнту інша особа.

8. Вимоги, що застосовуються до звітів для непрофесійних та професійних клієнтів відповідно до пунктів 2–6, застосовуються і до звітів для прийнятних контрагентів, якщо генеральним договором укладеним між Торговцем та прийнятним контрагентом не визначено іншого змісту та термінів звітності.

9. Періодичні відомості про активи клієнта, зазначені в пункті 2, не надаються, якщо Торговець надає своїм клієнтам доступ до онлайн-системи, яка кваліфікується як надійний носій, де клієнт легко може отримати доступ до актуальних відомостей про свої фінансові інструменти або кошти, і Торговець має докази того, що клієнт звертався до цих відомостей протягом відповідного кварталу.

10. Торговець проводить періодичну звірку фактичної наявності коштів та фінансових інструментів на власних рахунках та на рахунках клієнтів, управління якими здійснюється ним відповідно до договорів з цими клієнтами.

9.33. Будь-яке повідомлення, яке передане та отримане від фондової біржі, у зв'язку з заявками, розміщеними торговцем;

9.34. Будь-які інші деталі та умови, які були передані та отримані від іншого торговця у зв'язку з заявкою;

9.35. Послідовність кожної розміщеної заявки, щоб відобразити хронологію кожної події, яка впливає на неї, включаючи, але не обмежуючись цим, модифікації, скасування та виконання.

10. Торговець складає та подає до НКЦПФР місячні, нерегулярні та квартальні адміністративні дані у вигляді електронних документів відповідно до нормативно-правового акту НКЦПФР щодо подання адміністративних даних та інформації у вигляді електронних документів до НКЦПФР.

Адміністративні дані складаються з довідок, склад та структура яких визначені нормативно-правовим актом НКЦПФР. Всі довідки мають бути заповнені, містити достовірну та повну інформацію.

Торговець подає дані до центрального апарату НКЦПФР у строки, визначені законодавством.

Торговець подає до загальнодоступної інформаційної бази даних НКЦПФР про ринок цінних паперів для подальшого розміщення інформацію про всі вчинені поза організованим ринком ним або за його участю правочини щодо емісійних цінних паперів протягом трьох робочих днів після дати виникнення (виконання) правочину щодо емісійних цінних паперів за формою, визначеною нормативно-правовим актом НКЦПФР щодо подання та розміщення інформації в загальнодоступній інформаційній базі даних НКЦПФР.

Торговець у процесі провадження професійної діяльності подає до НКЦПФР відомості та документи відповідно до вимог нормативно-правового акту НКЦПФР щодо ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу з торгівлі фінансовими інструментами.

ХІІ. Порядок ведення обліку та подання звітності щодо коштів клієнта.

1. Торговець здійснює окремо облік грошових коштів клієнтів, які передані йому для здійснення операцій з фінансовими інструментами, окремо облік грошових коштів клієнтів відповідно до укладених договорів та окремо облік власних грошових коштів.

2. Торговець після здійснення відповідних дій щодо виконання замовлення (доручення, розпорядження) клієнта, зокрема виставлення заявки на організованому ринку, крім випадків, коли здійснюється діяльність з управління цінними паперами, виконує наступні дії:

– негайно надає клієнту на надійному носії важливу інформацію щодо виконання цього замовлення;

– відправляє клієнту повідомлення на надійному носії, що підтверджує виконання замовлення, не пізніше першого робочого дня після виконання або, якщо підтвердження отримано Торговцем від третьої сторони, не пізніше першого робочого дня після отримання підтвердження від третьої сторони. Таке повідомлення не відправляється Торговцем, якщо підтвердження буде містити ту ж інформацію, що й підтвердження, яке негайно надсилається клієнту іншою особою.

3. Крім надання інформації, передбаченої вище, Торговець надає клієнту, за його запитом, інформацію про стан виконання його замовлення.

4. У випадку отримання замовлень клієнтів, що стосуються цінних паперів інститутів спільного інвестування, які виконуються періодично, Торговець повинен або вжити дії, зазначені в абзаці третьому пункту 2 або надавати клієнту не рідше ніж раз у шість місяців інформацію, зазначену в пункті 5, стосовно цих операцій.

5. Повідомлення, зазначене в абзаці третьому пункту 2, містить таку інформацію:

- найменування Торговця;
- ПІБ/найменування клієнта;
- дату виконання замовлення/заявки;

- час виконання замовлення/заявки (за необхідності);
- вид замовлення/заявки;
- реквізити місця вчинення правочину;
- реквізити фінансового інструменту;
- індикатор замовлення/заявки, а саме позначення – купити/продати;
- характер заявки, якщо це не заявка купити/продати;
- кількість фінансових інструментів;
- ціна за одиницю;
- загальна сума;
- обмінний курс, якщо операція включає конвертацію валюти;
- загальну суму комісій і понесених витрат і, якщо клієнт просить, деталізований опис, включаючи суму будь-якої націнки або зменшення ціни, застосованої у випадку, коли операція була здійснена Торговцем за власний рахунок, а Торговець взяв на себе зобов'язання перед клієнтом виконати замовлення з метою отримання якомога кращого результату для клієнта;

- обов'язки клієнта щодо розрахунку за правочином, включаючи термін оплати або поставки, а також відповідні реквізити рахунку, якщо ці відомості та обов'язки раніше не були повідомлені клієнту;

- якщо контрагентом клієнта був сам Торговець або будь-яка особа, що входить до однієї фінансової групи з Торговцем, або інший клієнт Торговця – факт, що це відбулося, за винятком випадків, коли замовлення виконувалося через торговельну систему, що дозволяє торгівлю за анонімними заявками.

Якщо замовлення виконується у декілька етапів, Торговець може надати клієнтові інформацію про ціну кожного етапу виконання або середню ціну. Якщо надається середня ціна, Торговець повинен надати клієнту інформацію про ціну кожного етапу виконання за запитом.

6. Торговець може надавати клієнтам інформацію, зазначену в пункті 5, використовуючи стандартизовані позначення, якщо така інформація містить пояснення використовуваних позначень.

7. Торговець у випадках, коли клієнт обирає отримувати інформацію про виконання замовлення після кожної операції, негайно після здійснення операції надає клієнтові необхідну інформацію щодо операції на надійному носії.

Торговець надсилає клієнту повідомлення, що підтверджує операцію та містить інформацію, зазначену у пункті 5, не пізніше кінця першого робочого дня, наступного за цим виконанням, або, якщо підтвердження отримано Торговцем від третьої сторони не пізніше кінця першого робочого дня після отримання підтвердження від третьої сторони.

Абзац другий цього пункту не застосовується, якщо підтвердження містить таку ж інформацію, як підтвердження, яке має негайно направити клієнту інша особа.

8. Вимоги, що застосовуються до звітів для непрофесійних та професійних клієнтів відповідно до пунктів 2–6, застосовуються і до звітів для прийнятних контрагентів, якщо генеральним договором укладеним між Торговцем та прийнятним контрагентом не визначено іншого змісту та термінів звітності.

9. Періодичні відомості про активи клієнта, зазначені в пункті 2, не надаються, якщо Торговець надає своїм клієнтам доступ до онлайн-системи, яка кваліфікується як надійний носій, де клієнт легко може отримати доступ до актуальних відомостей про свої фінансові інструменти або кошти, і Торговець має докази того, що клієнт звертався до цих відомостей протягом відповідного кварталу.

10. Торговець проводить періодичну звірку фактичної наявності коштів та фінансових інструментів на власних рахунках та на рахунках клієнтів, управління якими здійснюється ним відповідно до договорів з цими клієнтами.

10.1. Дані стосовно залишків коштів у реєстрі внутрішнього обліку коштів та розрахунків за договорами та операціями з фінансовими інструментами звіряються з даними бухгалтерського обліку коштів, з виписками із рахунків на поточну дату.

Звірка наявності коштів проводиться не рідше одного разу на місяць.

10.2. Звірка наявності фінансових інструментів проводиться у розрізі випусків фінансових інструментів, які знаходяться на балансі Торговця, а також за всіма фінансовими інструментами клієнтів, стосовно яких Торговцю клієнтом надані повноваження з розпорядження та реалізації прав за фінансовими інструментами, а також за всіма фінансовими інструментами клієнтів, переданих Торговцю в управління.

Дані стосовно залишків фінансових інструментів звіряються Торговцем з даними рахунків бухгалтерського обліку, з виписками з рахунків у цінних паперах на звітну дату та/або звітами про стан рахунків у третіх осіб (іноземних інвестиційних фірм).

Звірка наявності фінансових інструментів проводиться Торговцем:

а) протягом 10 робочих днів місяця, наступного за кварталом, протягом якого змінювався залишок фінансових інструментів;

б) щороку щодо всіх фінансових інструментів протягом місяця, наступного за роком, за який проводиться звірка.

10.3. За підсумками проведення звірки Торговець складає акт проведення звірки із зазначенням у разі наявності розбіжностей, виявлених під час проведення звірки.

Акт проведення звірки підписується працівником Торговця, який проводив звірку, працівником, відповідальним за ведення внутрішнього обліку, та головним бухгалтером Торговця або іншою особою, яка веде бухгалтерський облік Торговця.

XIII. Процедури, спрямовані на врегулювання та запобігання конфлікту інтересів при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу.

(дивись окреме Положення про конфлікт інтересів)

XIV. Порядок і строки розгляду звернень клієнтів або потенційних клієнтів та професійних учасників фондового ринку

1. Згідно статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» на вимогу клієнта (потенційного клієнта) Торговець зобов'язаний в порядку, визначеному Законом України «Про доступ до публічної інформації», надати таку інформацію:

– відомості про фінансові показники діяльності фінансової установи та її економічний стан, які підлягають обов'язковому оприлюдненню;

– перелік керівників фінансової установи та її відокремлених підрозділів;

– кількість акцій фінансової установи та розмір часток, які знаходяться у власності членів її виконавчого органу, а також перелік осіб, частки яких у статутному капіталі фінансової установи або належна їм кількість акцій фінансової установи перевищують 5 відсотків;

– іншу інформацію з питань надання фінансових послуг та інформацію, право на отримання якої закріплено в законах України.

Отримання інформації суб'єктами владних повноважень при здійсненні ними своїх функцій, а також надання інформації на звернення громадян, регулюються спеціальним законодавством, зокрема, Законом України «Про звернення громадян». (Товариство має окремий внутрішній документ «Порядок розгляду скарг клієнтів ТОВ «ТЦП-2015»).

Суб'єкти владних повноважень – орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень.

2. Запит на інформацію – це прохання відповідної особи про надання публічної інформації, що знаходиться у володінні Торговця. Публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом.

2.1. Запити можуть подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача.

3. Торговцем встановлено наступний порядок і строки розгляду звернень клієнтів, професійних учасників ринків капіталу, контролюючих або державних органів:

3.1. Усі працівники Товариства надають усні чи по телефону відповіді щодо загальних даних ТОВ «ТЦП-2015» (назва, код за ЄДРПОУ, місцезнаходження, телефон/факс, вид діяльності, номер та серія ліцензії; прізвище, ім'я та по батькові керівника або бухгалтера).

3.2. Відповіді на письмові запити клієнта, професійного учасника ринків капіталу, контролюючого або державного органу надає керівник Товариства/особа, що тимчасово виконує його обов'язки, крім відомостей з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, які надає працівник, відповідальний за проведення первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства та внутрішніх документів Торговця з цього питання.

3.3. Письмовий запит реєструється у журналі вхідної кореспонденції Товариства, має довільну форму та повинен містити:

- повну назву юридичної особи, код за ЄДРПОУ (прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;

- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;

- підпис і дату за умови подання запиту в письмовій формі.

3.3.1. Відповідь на запит на інформацію надається не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту та реєструється у журналі вихідної кореспонденції Товариства.

3.3.2. У разі якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, Товариство може продовжити строк розгляду запиту до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження. Про продовження строку повідомляється запитувач в письмовій формі не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

4. Торговець має право відмовити в задоволенні запиту в таких випадках:

- якщо він не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит;

- інформація, що запитується, належить до категорії інформації з обмеженим доступом відповідно до законодавства (конфіденційна та інформація, що становить професійну таємницю);

- особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком (у разі, якщо Товариством встановлено в межах граничних норм, встановлених Кабінетом Міністрів України, розмір плати за копіювання або друк);

- не дотримано вимог до запиту на інформацію, передбачених п.3.3 цього розділу.

4.1. Відмова в задоволенні запиту на інформацію надається в письмовій формі. У відмові в задоволенні запиту на інформацію має бути зазначено:

- прізвище, ім'я, по батькові та посаду особи, відповідальної за розгляд запиту;

- дату відмови;

- мотивовану підставу відмови;

- порядок оскарження відмови;

- підпис.

5. Відстрочка в задоволенні запиту на інформацію допускається в разі, якщо запитувана інформація не може бути надана для ознайомлення в передбачені законом строки у разі

настання обставин непереборної сили. Рішення про відстрочку доводиться до відома запитувача у письмовій формі з роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

5.1. У рішенні про відстрочку в задоволенні запиту на інформацію має бути зазначено:

- прізвище, ім'я, по батькові та посаду особи, відповідальної за розгляд запиту;
- дату надсилання або вручення повідомлення про відстрочку;
- причини, у зв'язку з якими запит на інформацію не може бути задоволений у встановлений законом строк;
- строк, у який буде задоволено запит;
- підпис.

6. Якщо Торговець не володіє запитуваною інформацією, але йому за характером діяльності відомо або має бути відомо, хто нею володіє, зобов'язаний направити цей запит належному розпоряднику інформації з одночасним повідомленням про це запитувача. У такому разі відлік строку розгляду запиту на інформацію починається з дня отримання запиту належним розпорядником.

7. Задоволення запитів суб'єктів владних повноважень здійснюється у терміни встановлені чинним законодавством.

8. Переважним правом на одержання інформації користуються, професійні учасники ринків капіталу, контролюючі та державні органи у зв'язку з виконанням ними своїх професійних обов'язків.

XV. Процедура запобігання несанкціонованому доступу до інформації з обмеженим доступом і її неправомірному використанню, у тому числі при суміщенні різних видів професійної діяльності на фондовому ринку

1. ТОВ «ТЦП-2015» при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами одержує (набуває, накопичує), використовує (задовольняє інформаційні потреби клієнтів, професійних учасників ринків капіталу, державних органів), поширює (розповсюджує, обнародує), зберігає (забезпечує належний стан інформації та її матеріальних носіїв) інформацію, яка віднесена статтею 134 Закону до професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках (далі – професійна таємниця), а також персональні дані клієнтів; створює порядок режиму захисту відповідної інформації на основі своїх прав та обов'язків, в межах повноважень у відповідності до чинного законодавства України.

1.1. *Професійна таємниця* – це інформація про діяльність та/або фінансовий стан клієнта, про операції, проведені на користь чи за дорученням клієнта, про вчинені клієнтом правочини, а також інша передбачена частиною другою статті 134 Закону інформація, що стала відомою професійному учаснику ринків капіталу та організованих товарних ринків (Товариству та його працівникам) у процесі обслуговування клієнта при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

Положення цієї статті не поширюються на інформацію, що підлягає оприлюдненню відповідно до вимог закону, з моменту оприлюднення такої інформації.

1.2. *Інформація про фізичну особу* (персональні дані клієнтів Товариства) – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

2. За порядком доступу інформація поділяється на публічну (відкриту) інформацію та інформацію з обмеженим доступом (конфіденційну). Будь-яка інформація є публічною (відкритою), крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.

Режим доступу до інформації – це передбачений правовими нормами порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації.

Конфіденційна інформація – інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.

настання обставин непереборної сили. Рішення про відстрочку доводиться до відома запитувача у письмовій формі з роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

5.1. У рішенні про відстрочку в задоволенні запиту на інформацію має бути зазначено:

- прізвище, ім'я, по батькові та посаду особи, відповідальної за розгляд запиту;
- дату надсилання або вручення повідомлення про відстрочку;
- причини, у зв'язку з якими запит на інформацію не може бути задоволений у встановлений законом строк;
- строк, у який буде задоволено запит;
- підпис.

6. Якщо Торговець не володіє запитуваною інформацією, але йому за характером діяльності відомо або має бути відомо, хто нею володіє, зобов'язаний направити цей запит належному розпоряднику інформації з одночасним повідомленням про це запитувача. У такому разі відлік строку розгляду запиту на інформацію починається з дня отримання запиту належним розпорядником.

7. Задоволення запитів суб'єктів владних повноважень здійснюється у терміни встановлені чинним законодавством.

8. Переважним правом на одержання інформації користуються, професійні учасники ринків капіталу, контролюючі та державні органи у зв'язку з виконанням ними своїх професійних обов'язків.

XV. Процедура запобігання несанкціонованому доступу до інформації з обмеженим доступом і її неправомірному використанню, у тому числі при суміщенні різних видів професійної діяльності на фондовому ринку

1. ТОВ «ТЦП-2015» при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами одержує (набуває, накопичує), використовує (задовольняє інформаційні потреби клієнтів, професійних учасників ринків капіталу, державних органів), поширює (розповсюджує, обнародує), зберігає (забезпечує належний стан інформації та її матеріальних носіїв) інформацію, яка віднесена статтею 134 Закону до професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках (далі – професійна таємниця), а також персональні дані клієнтів; створює порядок режиму захисту відповідної інформації на основі своїх прав та обов'язків, в межах повноважень у відповідності до чинного законодавства України.

1.1. *Професійна таємниця* – це інформація про діяльність та/або фінансовий стан клієнта, про операції, проведені на користь чи за дорученням клієнта, про вчинені клієнтом правочини, а також інша передбачена частиною другою статті 134 Закону інформація, що стала відомою професійному учаснику ринків капіталу та організованих товарних ринків (Товариству та його працівникам) у процесі обслуговування клієнта при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

Положення цієї статті не поширюються на інформацію, що підлягає оприлюдненню відповідно до вимог закону, з моменту оприлюднення такої інформації.

1.2. *Інформація про фізичну особу* (персональні дані клієнтів Товариства) – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

2. За порядком доступу інформація поділяється на публічну (відкриту) інформацію та інформацію з обмеженим доступом (конфіденційну). Будь-яка інформація є публічною (відкритою), крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.

Режим доступу до інформації – це передбачений правовими нормами порядок одержання, використання, поширення і зберігання інформації.

Конфіденційна інформація – інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.

2.1. Інформація, що є професійною таємницею, та інформація про фізичну особу є інформацією з обмеженим доступом (конфіденційною).

3. Доступ до публічної (відкритої) інформації забезпечується шляхом систематичної її публікації, в установлені чинним законодавством терміни, в офіційних друкованих виданнях Комісії, розміщення на сайті Товариства та безпосереднього її надання заінтересованим клієнтам, професійним учасникам ринків капіталу, державним органам.

3.1. При розкритті професійної таємниці Товариство (уповноважений ним працівник) дотримується порядку надання інформації, передбаченого положеннями статті 136 Закону.

Зокрема, інформація надається за відповідним рішенням суду або на письмовий запит, отриманий від осіб, визначених частиною першою зазначеної статті.

Також Товариство має право надавати інформацію, що становить професійну таємницю:

– юридичним та фізичним особам для забезпечення виконання ними своїх функцій або надання послуг відповідно до укладених між такими особами та учасником ринків капіталу та професійним учасником організованих товарних ринків договорів, за умови що до таких осіб законом, що регулює провадження ними господарської (професійної) діяльності, встановлено вимогу щодо збереження відповідної професійної таємниці.

– суду, третейському суду, міжнародному комерційному арбітражу для захисту своїх прав та законних інтересів у справах, учасниками у яких вони є, в Україні і за кордоном.

3.2. Порядок розкриття професійної таємниці, передбачений частинами першою та другою статті 136 Закону, не поширюється на:

– посадових осіб Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку під час виконання ними заходів нагляду відповідно до повноважень, наданих законом;

– працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб під час здійснення ними завдань і виконання повноважень, передбачених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

4. Запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення/ інформація не підлягає розголошенню, якщо цей документ/ інформація є конфіденційною відповідно до чинного законодавства, нормативно-правових актів з питань контролюючих органів, або цього внутрішнього Положення Товариства.

4.1. У такому випадку відмова в задоволенні запиту доводиться до відома запитувача у письмовій формі із зазначенням мотивованої підстави відмови.

4.2. Обмеженню доступу підлягає інформація, а не документ. Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, для ознайомлення надається інформація, доступ до якої необмежений.

5. Приміщення Торговця обладнано охоронною та протипожежною сигналізацією.

6. У Товаристві обмежене кола осіб, які мають доступ до інформації, що становить професійну таємницю. До документованих персональних даних клієнтів, укладених з клієнтами договорів, документованих відомостей з питань фінансової та господарської діяльності Товариства, які зберігаються у металевих шафах, мають доступ директор/ його заступник та головний бухгалтер/бухгалтер. Посадова особа, що проводить внутрішній аудит(контроль) Торговця, ознайомлюється та користується вищезазначеними документами у присутності цих осіб.

7. Працівники Товариства, що задіяні у роботі з клієнтами або мають доступ до документів, які містять інформацію з обмеженим доступом попереджені про обов'язки щодо не розголошення та невикористання у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформації, що становить професійну таємницю та стала відома їм під час виконання їхніх обов'язків. Зазначені особи під час прийому на роботу підписують попередження-зобов'язання щодо збереження професійної таємниці (додаток №1 до цього Положення).

7.1. Також працівників Торговця під розпис ознайомлюють з цим Положенням та іншими внутрішніми документами, які передбачають роботу з інформацією, яка належить до інформації з обмеженим доступом (конфіденційної).

7.2. Товариство та його працівники у разі порушень внутрішніх документів та вимог законодавства у сфері використання, поширення, зберігання та доступу до конфіденційної інформації, її захисту несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову та кримінальну відповідальність згідно із законодавством

XVI. Вимоги, спрямовані на запобігання маніпулюванню цінами на ринках капіталу, установлені Торговцем

1. Працівникам ТОВ «ТЦП-2015» заборонені дії, які статтею 148 Закону віднесені до маніпулювання на організованих ринках, а саме:

1) здійснення або намагання здійснити операції чи надсилання заявки або котирування щодо укладення деривативних контрактів, купівлю або продаж фінансових інструментів та/або інших активів, допущених до торгів на організованих ринках, які надають або можуть надавати уявлення щодо поставки, придбання або ціни деривативного контракту, фінансового інструменту та/або активу, допущеного до торгів на організованих ринках, що не відповідають дійсності, та вчиняються одноосібно або за попередньою змовою групою осіб і призводять до встановлення інших цін, ніж ті, що існували б за відсутності таких операцій або заявок;

2) здійснення або намагання здійснити операції чи надсилання заявки або котирування щодо укладення деривативних контрактів, купівлю або продаж фінансових інструментів та/або інших активів, допущених до торгів на організованих ринках, шляхом вчинення умисних протиправних дій;

3) поширення через засоби масової інформації, у тому числі електронні засоби масової інформації, або будь-яким іншим способом інформації, що не відповідає дійсності, зокрема недостовірної інформації, у разі коли особа, яка поширила таку інформацію, знала або повинна була знати про недостовірність такої інформації, що призводить або може призвести до введення в оману учасників ринку щодо:

а) ціни, попиту, пропозиції або обсягів укладених на організованих ринках фінансових інструментів та правочинів щодо них;

б) ціни, попиту, пропозиції або обсягів торгів іншими, ніж зазначено у пункті «а», активами, допущеними до торгів на організованих ринках;

в) ціни, попиту, пропозиції або обсягів торгів на організованих ринках базовим активом фінансових інструментів;

г) значення базового показника деривативного контракту;

4) укладання деривативних контрактів, купівля або продаж фінансових інструментів та/або інших активів, допущених до торгів на організованому ринку, перед закриттям торговельної сесії організованого ринку з метою введення в оману учасників ринку щодо цін, що склалися наприкінці торговельної сесії;

5) неодноразове протягом торговельного дня укладання двома або більше учасниками торгів деривативних контрактів, договорів купівлі-продажу фінансових інструментів та/або інших активів, допущених до торгів на організованому ринку, у власних інтересах чи за рахунок одного і того самого клієнта, за якими кожен з учасників торгів виступає як сторона деривативного контракту, продавець та покупець одного і того самого фінансового інструменту та/або іншого активу, допущеного до торгів на організованому ринку, за однаковою ціною в однаковій кількості або які не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети хоча б для одного з учасників торгів або їх клієнтів, а також надання клієнтом кільком учасникам торгів доручення на укладення в його інтересах одного або більше деривативних контрактів, договорів з одним і тим самим фінансовим інструментом та/або іншим активом, допущеним до торгів на організованому ринку, під час яких покупець та продавець діють в інтересах клієнта;

6) здійснення протягом торговельного дня або намагання здійснити операції чи надсилання заявки або котирування щодо укладення деривативних контрактів, купівлю або продаж фінансових інструментів та/або інших активів, допущених до торгів на організованому ринку, а також фінансових інструментів та/або продукції, що є базовим активом фінансових інструментів, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети, якщо за результатами таких торгів власник таких активів, фінансових інструментів та/або продукції не змінюється;

7) неодноразове невиконання учасником організованого ринку зобов'язань за контрактами, укладеними протягом торговельного дня у власних інтересах або за рахунок клієнтів, якщо укладення зазначених контрактів призвело до істотного збільшення або зниження ціни деривативного контракту, іншого фінансового інструменту та/або іншого активу, допущеного до торгів на організованому ринку, за умови що такі контракти мали вагомий істотний вплив на ціну такого активу;

8) укладення на організованому ринку деривативних контрактів та договорів щодо фінансових інструментів та/або інших активів, допущених до торгів на організованому ринку, за ціною, що суттєво відхиляється від ціни відповідного деривативного контракту, фінансового інструменту та/або активу, що склалася на такому організованому ринку тієї самої торговельної сесії (поточна ціна) шляхом подання безадресних заявок або котирувань, за умови укладення договорів від імені та/або за рахунок осіб, між якими (працівниками яких) існувала попередня домовленість про укладення деривативного контракту, придбання або продаж фінансового інструменту та/або іншого активу, допущеного до торгів на організованому ринку, за ціною, що суттєво відхиляється від поточної ціни.

2. Не є маніпулюванням на організованих ринках дії, що мають на меті:

1) підтримання цін на емісійні цінні папери у зв'язку з їх публічним розміщенням або обігом, за умови вчинення учасником організованого ринку капіталу таких дій на підставі договору про виконання функцій маркет-мейкера, укладеного з оператором такого ринку;

2) підтримання цін на цінні папери відкритих або інтервальних інститутів спільного інвестування у зв'язку з їх викупом у випадках, передбачених законом;

3) підтримання цін, попиту, пропозиції або обсягів укладення деривативних контрактів, торгів фінансовими інструментами та/або іншими активами, допущеними до торгів на організованому ринку, за умови, що такі дії вчиняються учасником організованого ринку капіталу на підставі договору про виконання функцій маркет-мейкера, укладеного з оператором такого ринку.

Не є маніпулюванням на організованих ринках дії, що вчиняються Національним банком України, органами державної влади з метою реалізації грошово-кредитної політики або політики управління державним боргом.

XVII. Порядок навчання та підвищення кваліфікації працівників Торговця

1. Навчання та підвищення кваліфікації працівників Товариства, котрі задіяні у провадженні професійної діяльності – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, що передбачає брокерську діяльність, здійснюються на підставі графіків проведення освітньо-практичних заходів – щорічних та, у разі необхідності, додаткових.

2. Наказом керівника ТОВ «ТЦП-2015» призначається працівник, відповідальний за навчання та підвищення кваліфікації працівників Торговця, із числа керівних посад Торговця, котрий визначає напрямки освітньо-практичних заходів, складає щорічні графіки проведення таких заходів до 15 січня поточного року, додаткові – у разі необхідності у визначеній керівником Товариства/особою, що виконує його обов'язки, термін та затверджуються керівником/особою, що виконує обов'язки керівника, та проводить такі навчання.

2.1. Такі графіки складаються у довільній формі, містять дати проведення заходів, що плануються та час їх проведення; П.І.Б. особи, що проводить захід; підпис особи, що провела

захід, та дату проведення заходу; П.І.Б. та підписи працівників, які прийняли участь у проведенні заходів.

3. Основні напрями освітньо-практичних заходів Товариства, що використовуються з метою підвищення рівня професіоналізму працівників:

3.1. вивчення законодавства України з питань діяльності ринків капіталу та організованих товарних ринків;

3.2. ознайомлення та вивчення внутрішніх документів щодо провадження професійної діяльності на ринках капіталу;

3.3. порядок вчинення правочинів щодо фінансових інструментів;

3.4. порядок укладання особистих угод;

3.5. процедури моніторингу та виявлення «підозрілих» операцій;

3.6. ознайомлення із заходами щодо оцінювання клієнта, виконання замовлень клієнтів з метою одержання якомога кращого результату для клієнтів, вимоги до інформації для клієнтів та щодо надання звітів клієнтам;

3.7. процедури фіксації взаємодії з клієнтами (представниками клієнтів) та іншими учасниками ринків капіталу;

3.8. процедури, спрямовані на врегулювання та запобігання конфлікту інтересів при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу;

3.9. порядок розгляду скарг;

3.10. процедура запобігання несанкціонованому доступу до інформації з обмеженим доступом і її неправомірному використанню;

3.11. вимоги, спрямовані на запобігання маніпулюванню цінами на ринках капіталу;

3.12. вивчення методичних рекомендацій;

3.13. практичні навчання

4. Напрями освітньо-практичних заходів переглядаються та оновлюються працівником, відповідальним за навчання та підвищення кваліфікації працівників Торговця у разі змін вимог законодавства у сфері професійної діяльності на ринках капіталу.

**Зобов'язання-попередження
працівника ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЦП-
2015»(далі Товариство) про нерозголошення професійної таємниці на ринках капіталу
та організованих товарних ринках (далі – професійна таємниця)**

Я, _____,
(П.І.Б., посада)

у період трудових відносин з Товариством і протягом трьох років після звільнення зобов'язуюсь:

1. Не розголошувати конфіденційну (з обмеженим доступом) інформацію, а саме: професійну таємницю Товариства, яка мені стане відома у зв'язку з виконанням своїх посадових (трудових) обов'язків або може бути довірена.

2. Не використовувати у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформацію, що становить професійну таємницю Товариства

3. Розкривати інформацію, що становить професійну таємницю Товариства, у встановленому законодавством порядку і лише за погодженням керівника Товариства або особи, що виконує його обов'язки.

4. Виконувати покладені на мене вимоги наказів, внутрішніх документів Товариства з питань професійної таємниці Товариства.

5. У випадку спроби сторонніх осіб одержати від мене відомості про професійну таємницю Товариства негайно повідомити про це керівника (особу, яка виконує його обов'язки).

6. Негайно повідомити керівника (особу, що виконує його обов'язки) про втрату чи нестачу носіїв інформації з обмеженим доступом, документів, ключів від приміщення, сейфів (металевих шаф), печаток, штампів та інших фактів, що можуть призвести до її розкриття, а також про причини й умови можливого витоку такої інформації з Товариства.

Я попереджений(а), що за порушення вимог внутрішніх документів Товариства з питань професійної таємниці до мене можуть бути застосовані наступні дисциплінарні санкції: догана, звільнення.

Також мені роз'яснено, що особи, винні у порушенні порядку розкриття та використання інформації з обмеженим доступом (професійної таємниці), несуть відповідальність згідно із законодавством.

Особи, винні в розголошенні та/або використанні у своїх інтересах або інтересах третіх осіб інформації, що становить професійну таємницю, що заподіяло учаснику ринків капіталу або професійному учаснику організованих товарних ринків чи його клієнту збитки, зобов'язані відшкодувати заподіяні збитки та моральну шкоду відповідно до закону.

Професійною таємницею для Товариства та його працівників є інформація, що стала відомою Товариству, як професійному учаснику ринків капіталу та організованих товарних ринках (його працівникам) у процесі обслуговування клієнта при провадженні професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках про діяльність та/або фінансовий стан клієнта, про рахунки клієнтів; про операції, проведені на користь чи за дорученням клієнта професійного учасника, про вчинені клієнтом професійного учасника правочини; про клієнта професійного учасника, крім отриманої з публічних джерел; що міститься у системі депозитарного обліку; що міститься у системі клірингового обліку; звітні дані учасника ринків капіталу та професійного учасника організованих товарних ринків, крім тих, що підлягають оприлюдненню відповідно до законодавства; про засоби, що використовуються професійним учасником ринків капіталу та організованих товарних

ринків та особами, які провадять діяльність, пов'язану з ринками капіталу та організованими товарними ринками, для захисту інформації; про учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків або їхніх клієнтів, отримана від таких учасників та професійних учасників органами державної влади; про професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, їхніх клієнтів, операції, що ними здійснюються, отримана Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від регулятора ринків капіталу та організованих товарних ринків іншої держави.

«__» _____ 202__ року

(підпис)